

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**ІНШОМОВНА ПІДГОТОВКА ПРАЦІВНИКІВ
ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ
ТА ФАХІВЦІВ ІЗ ПРАВА**

**Матеріали
VII Міжвузівської науково-практичної інтернет-конференції
(Київ, 25 травня 2017 року)**

**Київ
2017**

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
Кафедра іноземних мов

ІНШОМОВНА ПІДГОТОВКА ПРАЦІВНИКІВ
ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ
ТА ФАХІВЦІВ ІЗ ПРАВА

Матеріали
VII Міжвузівської науково-практичної інтернет-конференції
(Київ, 25 травня 2017 року)

Київ
2017

УДК 410(07):351.745

ББК Ш1

І746

Редакційна колегія:

Черней В.В., ректор Національної академії внутрішніх справ,
доктор юридичних наук, професор;

Гусарєв С.Д., перший проректор Національної академії
внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор;

Чернявський С.С., проректор Національної академії
внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор;

Галдецька І.Г., завідувач кафедри іноземних мов
Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук,
доцент;

Корольчук В. В., старший науковий співробітник відділу
організації науково-дослідної роботи Національної академії
внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, старший науковий
співробітник

*Рекомендовано до друку науково-методичною радою
Національної академії внутрішніх справ від 25 травня 2017 року
(протокол № 9)*

*Матеріали подано в авторській редакції. Редакційна колегія не
завжди поділяє висловлені позиції та не несе відповідальності за їх зміст*

І746

Іншомовна підготовка працівників ОВС та фахівців із
права [Текст] : тези доп. IV Всеукраїнської наук.-теорет. конф.
(Київ, 14 квіт. 2016 р.) / [ред. кол. : В.В. Черней,
С.С. Чернявський, І.Г. Галдецька та ін.] – К.: Нац. акад. внутр.
справ, 2017. – 103 с.

УДК 410(07):351.745

ББК Ш1

ВСТУПНЕ СЛОВО

Чернєй Володимир Васильович,
ректор Національної академії
внутрішніх справ, доктор юридичних
наук, професор

Шановні колеги й гості!

У цей весняний день дозвольте мені від імені ректорату і від себе особисто щиро привітати в стінах Національної академії внутрішніх справ учасників VII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Іншомовна підготовка працівників ОВС та фахівців із права».

Слід зазначити, що тематика конференції є науковою відповіддю на зміни, які відбуваються в українському суспільстві. Сьогодні ми працюємо у досить складних умовах. Дійсно, в умовах євроінтеграції та збільшення потреби українського суспільства у висококваліфікованих і конкурентоздатних спеціалістах проблема системної організації професійної іншомовної підготовки працівників органів внутрішніх справ та фахівців із права, безумовно, є актуальною.

Знання іноземних мов – це не лише можливість вдалого працевлаштування чи просто можливість вільного пересування Європою і світом, насамперед – це зміна світогляду. Сьогодні неможливо уявити вищу професійну освіту без якісної іншомовної підготовки. Виклики сучасного світу спонукають нас до перегляду й удосконалення пріоритетів та напрямів професійної підготовки майбутніх міліціонерів і фахівців правової сфери, до формування необхідних навичок, серед яких особливе місце посідає знання іноземної мови.

Кафедра іноземних мов НАВС є загальноакадемічним структурним підрозділом, утвореним у 1958 році, однак у сучасному її вигляді вона функціонує з 16 квітня 1992 року.

На кафедрі свого часу працював доцент М.Ф. Харенко – відомий учений-лінгвіст, доценти Романюк О.І., В.О.Кузнєцова, Л.В.Бєляєва, кваліфіковані викладачі В.П.Осипова, А.П.Поскрипко, А.Г.Сачкова, Р.М.Шевкопляс, Л.В. Кнодель, Л.О. Голік, О.Ю.Обухова. Наразі на кафедрі викладають 12 кандидатів наук; решта науково-педагогічних працівників працює над написанням кандидатських дисертацій.

Науково-педагогічні працівники кафедри кожного року проходять підвищення кваліфікації та закордонні стажування. На прохання керівництва академії науково-педагогічні працівники кафедри здійснюють усні та письмові переклади.

Нині кафедра іноземних мов забезпечує викладання таких навчальних дисциплін як «Іноземна мова» та «Іноземна мова за професійним спрямуванням» англійською, німецькою та французькою мовами. Кафедра бере участь в підготовці спеціалістів і магістрів правознавства та перепідготовці і підвищенні кваліфікації керівних кадрів усіх ланок, науково-педагогічних працівників для МВС України та інших правоохоронних відомств як нашої держави, так і зарубіжних країн.

Кафедра іноземних мов продовжує наукові традиції та з року в рік проводить заходи наукового характеру, не винятком є і сьогоднішній.

Я радий бачити в цій аудиторії знаних фахівців із іноземної філології та методики викладання – науковців, викладачів – не тільки з нашої академії, а й з інших провідних вишів України, що спеціалізуються на правоохоронній та юридичній діяльності. Оскільки наша академія стала флагманом із іншомовної підготовки практичних працівників міліції до чемпіонату Європи з футболу 2012 року, то в нас уже накопичився певний досвід із цього питання. Провідні фахівці кафедри іноземних мов із радістю поділяться з вами своїми напрацюваннями та спостереженнями. У свою чергу наші спеціалісти будуть вам вдячні за слухні пропозиції та поради для подальшої роботи. Тому запрошуємо вас також до обговорення методичних проблем, пов'язаних із цією цільовою аудиторією.

Дякую за увагу й бажаю всім творчих успіхів і наснаги.

*Богущий Вадим Миколайович,
кандидат філологічних наук,
доцент, доцент кафедри іноземних мов
Національної академії внутрішніх справ*

ПІДГОТОВЛЕНІСТЬ ВИКЛАДАЧІВ ДО ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Сьогодні людство вступило в якісно новий етап свого розвитку – епоху формування глобального суспільства знань. Це поняття є похідним від терміну "інформаційне суспільство", що з'явився у Японії в кінці 60-х років минулого тисячоліття і дуже швидко завоював популярність. Завдяки цьому розв'язання проблем, пов'язаних з формуванням основ інформаційного суспільства, а потім і суспільства знань, стало найважливішою метою різних професійних асоціацій і співтовариств державних та підприємницьких структур, національних і міжнародних організацій. Отже і сформованість інформаційних умінь викладача як частини професійних педагогічних умінь також набуває на сьогодні особливого значення.

Інформатизація навчання зумовлює принципово нову організацію навчального процесу на більш високому та якісному рівні взаємодії педагогів і студентів в умовах використання інформаційних технологій навчання. Йдеться про створення абсолютно нової дидактичної моделі технології навчання, що передбачає організацію оптимальної взаємодії людини з комп'ютером на основі широкого впровадження електронної обчислювальної техніки в усі сфери життєдіяльності вищих навчальних закладів.

Аналіз показує, що застосування інформаційних технологій навчання вже сьогодні істотно змінює роль і функції викладача й студентів, робить значний вплив на всі компоненти навчального процесу: міняється сам характер, місце й методи спільної діяльності викладачів і студентів; змінюється співвідношення дидактичних функцій, що реалізуються в системі "викладач – інформаційні технології навчання – студент"; ускладнюються програми й методики викладання різних дисциплін; видозмінюються методи і форми викладання.

При цьому слід зазначити, що роль викладача в умовах використання інформаційних технологій навчання залишається не лише провідною, але й ще більше ускладнюється. Він підбирає навчальний матеріал для діалогу, розробляє структури й алгоритми взаємодії студентів з комп'ютерними засобами навчання, формує критерії управління діями студентів тощо. Зміст його праці міняється: робота все більшою мірою набуває характеру наставництва, що вимагає від нього не лише постійного оновлення знань і професійного зростання, але й широкої методичної компетентності. У цих умовах характер праці викладача змінюється – йому доводиться реалізовувати ряд функцій які при традиційному навчанні іноді взагалі відсутні. Таким чином, очевидним є те, що комп'ютерна культура викладача стає вирішальною умовою успішною використання інформаційних технологій навчання.

*Vasylenko Olena, Ph.D in Pedagogics,
associate professor, professor of the foreign
languages department, National Academy of
Internal Affairs*

USING GROUP LEARNING IN ADULT EDUCATION

During the last fifty years, constant scientific and technological innovation and change has had a profound effect on learning needs and styles. Learning can no longer be divided into a place and time to acquire knowledge and a place and time to apply the knowledge acquired. Instead, learning is seen like something that takes place on an ongoing basis from our daily interactions with others and with the world that is lifelong learning.

But traditional formal education systems are inadequate to effectively meet the needs of the individual and the society. The need to offer more and better education at all levels, to a growing number of people, particularly in developing countries, the scant success of current formal education systems to meet all such demands, has shown the need to develop alternatives to learning. This called for adult education which starting from the basic need of the youth and adults, is concerned with the establishment of strategies that are compatible with reality.

Today adult education is seen as a concept of recurrent and lifelong learning. Adult education deals with adults, and as such, has its theoretical base in the principles of adult learning. According to these principles, adult

learning takes place in a different way, and under different conditions, from those of children's formal school education.

So effective adult learning takes place when the essential characteristics of their learning mode are operationalised as principles guiding the process. And when adult educators select appropriate learning-training methods that will best convey the content areas of the training programme to suit the basic criteria of effective learning, learner involvement and sustained interest.

A growing number of the recent foreign resources dealing with adult education (S. Imel, A. Brooks, G. Foley, B. Millis, E. Kasl) have focused on adult learning in groups that are more student-centered and participatory in nature.

As B. Knights says, a group can be an environment in which people invent and explore symbolic structures for understanding the world, learning from each other and trying out for themselves the discourse of the domain of knowledge they seek to acquire [2]. According to research of P. Cranton, K. Dechant, V. Marsick, and E. Kasl, when forming groups, adult educators tend to focus on helping learners work effectively together rather than on helping them understand the learning processes that may be occurring in the group.

P. Cranton has developed a helpful way of thinking about how groups can accomplish or facilitate different types of learning. He suggests that there are three types of group learning, each affiliated with the following kinds of knowledge: instrumental (scientific, cause-and-effect information), communicative (mutual understanding and social knowledge), emancipatory (increased self-awareness and transformation of experience) [1].

As considered by P. Cranton, the type of learning that occurs in groups varies according to the learning tasks and goals. Group learning that has as its goal the acquisition of instrumental knowledge is considered cooperative one. In cooperative learning groups, the focus is on the subject matter rather than on the inter-personal process, although the strengths, experiences, and expertise of individual group members can contribute to the learning of the group as a whole. The term "collaborative" refers to group learning that is based on communicative knowledge. Because communicative knowledge is sought, collaborative learning groups emphasize process and participants exchange ideas, feelings, and information in arriving at knowledge that is acceptable to each group member. Transformative applies to learning groups that seek emancipatory knowledge. In transformative learning groups, members engage in critical

reflection as a means of examining their expectations, assumptions, and perspectives [1].

Another question related to the nature of learning in groups is whose purposes should the learning serve the individual's or the group's. In other words, should the group foster the learning of individual members or should the group as an entity learn? With some types of group learning for example, cooperative, the focus is explicitly on the learning of individual group members. As groups engage in collaborative or transformative learning, when group members jointly produce knowledge, that knowledge may be used by an individual (as well as by the group). In these cases, both the group and the individual learn purposes are served by the learning [3].

When forming learning groups, one of the main considerations is a group size and membership. Size is an important characteristic of groups. The consensus among group theorists is that smaller groups, those of six or less, tend to be more cohesive and productive than larger groups. Even in a class of 8-12 learners, therefore, forming two small subgroups might produce better results for some learning tasks [3].

As S. Imel states, when structuring adult learning groups, the nature of group learning, the facilitator's role, and considerations about forming groups all intersect. Implementing group learning in adult settings includes the following questions to consider.

What purpose is the group learning experience designed to achieve? For example, is the goal related to developing relationships among the participants, is it focused on acquiring a certain type of knowledge, or both? The answer to this question will affect all other decisions about the learning group. The type of learning in which groups engage affects the role of the facilitator, the relationships that learners are likely to form with one another and with the facilitator, and the type of knowledge that is produced.

What is an appropriate role for the facilitator? Once the goals and purposes of the learning group are determined, the facilitator's role will be more evident. Certain types of group learning may carry certain expectations about how facilitators are to function, but facilitators may choose to adapt their roles because of their personal characteristics or the particular context in which the group is operating. For example, in some transformative learning situations, facilitators may need to step out of their role of learner in order to deal with power issues that arise among learners. Also, facilitators need to remember that their roles have limits and that too many factors lie outside their influence for them to control all outcomes.

How should groups be formed? Again, the goals and purposes of the learning group will shape decisions about forming groups. Size

considerations are important since research demonstrates that small groups are more effective. However, the size of the entire group or the learning task may affect decisions about the number of small groups and their size. A more difficult question related to forming groups revolves around how group membership should be constituted. Again, the learning tasks and the learners will have a bearing on how this decision is made [2].

So, using group learning in adult education can promote teamwork and encourage cooperation and collaboration among learners. When structuring adult learning groups, the nature of group learning, the facilitator's role, and considerations about forming groups all intersect. When implementing group learning in adult setting, adult educators emphasize the importance of learning from peers, and they allow all participants to be involved in discussions and to assume a variety of roles. Adult educators must listen to what adults say about their previous educational experiences and their current learning goals and use this information in program development

List of references

1. Cranton P. Types of group learning / P. Cranton // Learning in groups. New Directions for Adult and Continuing Education. – San Francisco: Jossey-Bass, 1996. – No. 71 – P. 25-32.
2. Imel S. Adult Learning in Groups / Susan Imel [Electronic resource]. – <http://library.educationworld.net/a1/a1-6.html>
3. Imel S. Using Groups in Adult Learning: Theory and Practice / Susan Imel // The Journal of Continuing Education in the Health Professions. – 1998. – Volume 19. – P. 54-61.

*Гавриленко Катерина Миколаївна,
старший викладач Національного технічного
університету України «КПІ ім. І. Сікорського»*

ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ПРОФЕСІЙНИЙ МІЖКУЛЬТУРНИЙ КОМУНІКАЦІЇ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Особливістю розвитку світового співтовариства на сучасному етапі є зближення країн і народів в економічній, політичній, освітній сферах, прагнення до спільного вирішення глобальних проблем в різних областях науки, культури, суспільства. Це висуває перед освітою завдання підготовки молоді до життя в полікультурному багатонаціональному просторі. Актуальними стають здатність і

готовність майбутнього спеціаліста адаптуватися до нових ситуацій. У зв'язку з цим модернізація сучасної професійної освіти передбачає навчання адекватної комунікації іноземною мовою.

У багатьох програмах навчання іноземної мови і навчальних посібниках наведені матеріали країнознавчого, культурознавчого характеру, проте у наш час майбутній спеціаліст не обов'язково буде використовувати іноземну мову тільки при взаємодії з носієм відповідної іншомовної культури. Зокрема англійська мова як засіб міжнародної комунікації може бути використаний в процесі взаємодії з представниками різних народів і культур для встановлення контактів і вирішення ряду питань. Тому, в змісті навчання іноземним мовам слід включати матеріали, що охоплюють більш широкий спектр інформації про культури різних народів, що сприятиме підготовці спеціаліста, здатного до професійної міжкультурної комунікації не тільки з носіями мови, яка вивчається.

Метою навчання іноземній мові на сучасному етапі стає формування здатності і готовності студентів технічних спеціальностей до адекватної професійної взаємодії в ситуації міжкультурного спілкування на основі комунікативної та міжкультурної компетенцій. Для цього студента необхідно навчити використовувати мову в автентичних ситуаціях міжкультурного спілкування; пояснити і допомогти певною мірою зрозуміти чужий спосіб життя і поведінки.

У сучасних умовах процес навчання іноземним мовам відбувається в межах загальноприйнятої соціокультурної моделі навчання, яка розглядається як основа здійснення професійної міжкультурної комунікації, тобто спілкування мовних особистостей з різних лінгвокультурних середовищ. Тому студент повинен вміти не тільки правильно формулювати думки, а й дотримуватися культурної норми, прийнятої у носіїв мови, що вивчається. Засвоюючи іноземну мову, студент має досягнути і зрозуміти іншу систему цінностей і життєвих орієнтирів, певною мірою інтегрувати її у власну картину світу. Метою навчання іноземним мовам стає формування такої мовної особистості, якій іноземна мова буде необхідна для спілкування в реальних ситуаціях і яка буде в змозі здійснювати ефективне спілкування з представниками інших культур. Процес навчання професійній міжкультурній комунікації повинен бути спрямований на прискорення соціалізації особистості. Соціально-культурна та лінгвокраїнознавча компетентності студента стануть в цьому випадку компонентами професійної, цілісної, гармонійно розвиненої, висококультурної творчої особистості.

Поставлені цілі й завдання міжкультурної комунікації викликали необхідність розробки цілої групи практичних методів, використання яких дозволяє зробити навчання професійній міжкультурній комунікації ефективним і цілеспрямованим. До них зокрема, належать інтерактивне моделювання, рольові ігри, методи самооцінки і симуляції.

Метод інтерактивного моделювання орієнтований на свідоме відтворення часто вживаних і тому повторюваних індивідуальних та групових ситуацій професійного міжкультурного спілкування. Інтелектуальна й емоційна енергія учасників процесу навчання направляється на аналіз і оцінку цих ситуацій. Спрощений світ інтерактивних моделей дозволяє учасникам краще, ніж в реальному середовищі, пізнати і засвоїти способи й типи стосунків професійного міжкультурного спілкування. Цінність методу інтерактивного моделювання є в тому, що він значно полегшує початок процесу навчання, оскільки створює більш природну обстановку для знайомства його учасників, організовує студентів для спільної діяльності; створює умови для розвитку більш відкритих стосунків учасників комунікації один з одним, змушує звертатися до минулого досвіду і через нього оцінювати практичні ситуації спілкування.

Метод рольових ігор характеризується виконанням учасниками ролей, які відтворюють часто повторювані ситуації професійного міжкультурного спілкування. Ці ролі знайомі студенту, проте зміщуються і видозмінюються при їх відтворенні та аналізі. Завдяки цьому відбувається сприйняття прихованих правил і стандартів, які лежать в основі норм і цінностей чужої культури і які закарбовуються в свідомості учасників навчання. Даний метод стимулює ігрове співпереживання, завдяки чому глибше пізнаються інтереси взаємодіючих сторін, їх форми поведінки, розвивається здатність до сприйняття норм і цінностей чужої культури.

Метод самооцінки полягає у виділенні певних типів поведінки під час міжкультурного спілкування і розгляді їх під відповідним кутом зору. Його мета досягається через опитування студентів, структуровані спостереження і тести. Отримані результати є темами для аналітичних дискусій і обговорень про типи міжкультурної поведінки і її впливи на професійне міжкультурне спілкування.

Метод симуляції реалізується шляхом штучного створення конкретних ситуацій професійного міжкультурного спілкування та прогнозування його можливих варіантів і результатів з різних точок

зору. Ці ситуації, як правило, є узагальненим досвідом професійного міжкультурного спілкування всіх учасників процесу навчання.

Розглянуті методи дають можливість порівнювати дві або більше культури, акцентувати увагу студентів як на загальних труднощах процесу професійної комунікації, так і на окремих випадках міжкультурного спілкування. Використання даних методів в процесі навчання професійної міжкультурної комунікації дозволяє підготувати представників різних культур до ефективних професійних контактів, навчити їх розуміти своїх партнерів по комунікації і домагатися поставлених цілей і результатів.

Список використаних джерел

1. Завалевська О. В. Інтерактивні методи формування професійного самоусвідомлення майбутніх фахівців вищих технічних навчальних закладів / О. В. Завалевська // Наука і освіта : зб. наук. праць. – 2009. – №7. – С. 68-72.

2. Кручинина Г. А. Реализация компетентностного подхода в профессионально-иноязычной подготовке студентов инженерно-строительных специальностей. / Г. А. Кручинина, Н В. Патяева // Вестник Нижегородского университета им. Н. И. Лобачевского. – 2008. – № 2. – С. 17-26.

*Гайдученко А.Г.,
старший викладач кафедри романо-
германських мов Національної академії
служби безпеки України*

ЛІНГВІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛІЙСЬКОЇ СМС-МОВИ

Основною метою створення і використання мови SMS (транслітерація англійської аббревіатури SMS – Short Message System) є передача повідомлення, використовуючи найменшу кількість можливих символів. Щоб знизити витрати, користувачі повинні знайти спосіб бути лаконічними. Крім того, набирання повідомлення на телефоні, як правило, повільніше, ніж на клавіатурі. В результаті, пунктуація, граматики, і капіталізація в основному ігноруються.

Існує класифікація лінгвістичних і стилістичних властивостей мови SMS, яка була запропонована Crispin Thurlow, López Rúa and David Crystal. До основних рис СМС-мови належать:

- Ініціалізації (скорочення і аббревіатури, що складаються з

ініціалів).

Є багато прикладів слів або фраз, які позначаються тими ж самими абревіатурами (наприклад, LOL може означати сміятися вголос, багато любові, або стареньку пані, а ступ може означати олівець чи плакати.

- Скорочення і укорочення, і ігнорування частин мови.

Зі слів користувачі найчастіше видаляють голосні літери, тому читач зобов'язаний тлумачити рядок приголосних шляхом повторного додавання голосних (наприклад dictionary стає dctnry, а keyboard стає kybrd).

- Значення контексту в інтерпретації неоднозначних скорочень.

Одержувачі СМС мабуть повинні інтерпретувати скорочені слова залежно від контексту, в якому вони використовуються. Наприклад, якщо хтось використовує TTYL, LOL він, ймовірно, має на увазі "talk to you later, lots of love" на відміну від "talk to you later, laugh out loud". В іншому випадку, якщо хтось використовує OMG, LOL він, можливо, має на увазі "oh my god, laugh out loud", на відміну від "oh my god, lots of love".

Мова SMS не завжди підкорюється або слідує стандартній граматиці, і, крім того слова, які використовуються, зазвичай неможливо знайти в звичайних словниках.

- Піктограми і логограми (ребус, абревіатура).

Деякі знаки мови SMS можна уподібнити ребусу, коли використовуються фотографії та окремі букви або цифри, щоб представити цілі слова (наприклад, "I <3 U, що використовує піктограму серця для любові, і літера U замінює адресата).

Діалект має кілька ієрогліфів (коди зрозумілі для посвячених), а також ряд смайлів.

- Паралінгвістичні елементи

Паралінгвістичні елементи в мові SMS спрямовані на забезпечення додаткової смислової і синтаксичної інформації і контексту, з якого одержувач може вивести ближчий до тексту і точний зміст повідомлення. Такі засоби забезпечують передачу текстового еквіваленту вербальних складових елементів, таких як вираз обличчя і тон голосу.

- Капіталізація

У разі використання капіталізації у мові SMS, є три варіанти SMS повідомлення :

- а.Без капіталізація

б.Капіталізація тільки першого слова

с.Повна капіталізація у окремих випадках, що відповідає всім правилам граматики

У більшості SMS повідомлень капіталізація відсутня.

- Смайли

Так само, як мова тіла і вираз обличчя можуть впливати на те, як сприймається мова, смайлики здатні змінювати зміст текстового повідомлення, з тією лише різницею, що реальний тон спілкування не так легко розрізнити лише по смайликах. Використання усміхненого обличчя може бути сприйнято як сарказм, або щастя, тобто, читач повинен звертати увагу на все повідомлення. символів.

- Розділові знаки, або їх відсутність

В той час, як голосні і знаки пунктуації у мові SMS, як правило, відсутні, використання апострофу відбувається незвично часто. Згідно спостережень, поява апострофів в мові SMS становить приблизно 35 відсотків. Є не так багато випадків, в англійській мові, де виключення апострофу викликає незрозуміння повідомлення. Наприклад, "we're" без апострофа можна неправильно зрозуміти як "were". Тим не менш, повідомлення, в основному, розуміються правильно, так як читачі можуть покладатися на інші сигнали, такі як частина речі і контекст.

Користувачі, також, можуть використовувати написання, які відображають їх специфічний особистий намір замість використання стандартного правопису. Наприклад, використання "ха-ха" для позначення "стандартний" сміх і "muahaha" для кодування, можливо, більш хрипкого або злого сміху. Деякі приклади найпопулярніших скорочень з англійської мови, які використовує наша молодь:

- Бажаю повеселитися – HF (have fun)
- Бажаю приємно провести час – HAGO (have a good one)
- Без проблем – NP (no problems)
- Бережи себе – TCOY (take care of yourself)
- Будь ласка – PLS, PLZ (please)
- Будь ласка, передзвоніть – PCL (please call me)

Мова SMS досі не прийнята в якості звичайної і стабільної форми, діалекту і мови. В результаті цього посібників і публікацій, (наприклад словників), що займаються конкретно мовою SMS ще не існує. Тим не менш, в результаті, сленг текстових повідомлень вплинув на молодіжну смс-мову. Безграмотна форма СМС стала їх "нормальною мовою", оскільки вони її постійно використовують.

Чимало запозичень в смс-мовленні утворено шляхом

калькування англійських слів та морфем. Той факт, що англійські слова не просто входять до молодіжного сленгу, а й отримують у ньому морфологічне оформлення, виявляють тенденцію до українізації, говорить про здатність української мови поглинати та перероблювати під потреби мови іншомовний матеріал.

Таким чином, подальше вивчення та застосування лінгвістичних особливостей СМС мови дозволяє отримати знання, які сприяють розумінню особливостей соціально-культурної сфери при іншомовній підготовці фахівців будь якої спеціальності.

Список використаних джерел

1. О.С. Таран «Функціональні особливості сленгізмів у текстових повідомленнях (смс)»
2. Кіпень Сергій Васильович, Львівська державна фінансова академія, Кафедра іноземних мов, ст. викладач «Основні характерні ознаки SMS-спілкування та мови Zlango».
- 4.Щур І. «Особливості українського комп'ютерного жаргону» // Рідна школа. – 2001, № 3. – С. 10.
- 7.Медвідь О.М. Комп'ютерний сленг // Вісник СумДУ. – 2005. – № 6 (78). – С. 50-56.

***Галдецька Ірина Григорівна,**
кандидат юридичних наук, доцент
завідувач кафедри іноземних мов
Національної академії внутрішніх справ*

ВПРОВАДЖЕННЯ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

У методиці викладання іноземних мов аудіюванню надається величезне значення, тому що сприйняття іноземної мови на слух (зокрема англійської) – процес складний, що вимагає максимального зосередження і концентрації уваги студента, а від викладача – послідовної підготовки до розвитку цього виду мовленнєвої діяльності. У зв'язку з цим нагальним постає питання методичної організації навчання аудіювання, правильного планування даного процесу, так, щоб рівень сформованості аудитивних навичок студентів нелінгвістичних спеціальностей відповідав запитам сучасного інформаційного суспільства. Варто нагадати, що аудіювання – це рецептивний вид мовленнєвої діяльності, який являє собою одночасне сприйняття і розуміння мови на слух.

Слід зупинитись на психологічному механізмі аудіювання і труднощах, з якими стикаються студенти нелінгвістичних факультетів під час аудіювання. Це невміння швидко й адекватно проводити смислову обробку сприйманої на слух інформації, недостатність досвіду в її сприйнятті на слух, неправильний підбір матеріалу (вимоги – знайомі слова 97%, незнайомі 3%), недостатність практики свідомого аудіювання, швидкий темп англійської мови, незрозумілий акцент тих, хто говорить, недостатність знання лексики та граматики (wanna – want to, gonna – going to, gotta – got to, ain't – have not/be not, y'all – you all). Таким чином, викладач іноземної мови нелінгвістичного факультету повинен ставити конкретні завдання з навчання аудіювання.

Варто зупинитись на використанні сучасних технологій навчання із використанням інтернет-ресурсів, що сьогодні набуває дедалі більшої значимості. Система Інтернет розглядається як одна із провідних новітніх технологій навчання, так як її можливості в галузі освіти безмежні: організація і планування процесу навчання, пошук інформації як для викладача, так і для студента, підбір текстів для студентів з різним рівнем володіння англійською мовою. Використання інтернет-ресурсів у навчанні аудіювання дозволяє не лише інтенсифікувати навчальний процес, але й застосовувати професійно-орієнтований підхід і забезпечити рівень володіння англійською мовою з урахуванням сучасних запитів суспільства. Згадані вище моменти з позиції методики викладання роблять актуальним використання Інтернету в системі навчання англійської мови студентів нелінгвістичних спеціальностей, що забезпечує найбільш ефективний розвиток усіх видів мовленнєвої діяльності, і аудіювання зокрема. Таким чином, необхідно чітко сформулювати принципи навчання не лише аудіювання, а й аудіювання через систему Інтернет.

Навичку сприйняття англомовної інформації на слух можна тренувати. Прослуховуючи аудіокнижки англійською, переглядаючи фільми і серіали мовою оригіналу, слухаючи англомовне радіо, студенти розвивають здатність сприймати іноземну мову на слух. Завдяки цьому навичку вони не тільки стають повноцінними учасниками спілкування іноземною мовою, але й можуть формувати інші комунікативні навички: читання, письмо, говоріння.

1. Підкасти:

- Daily ESL – <http://www.dailyesl.com>
- Randall's ESL Cyber Listening Lab – <http://esl-lab.com>

- BBC 6 Minute English – <http://www.bbc.co.uk/learningenglish/english/features/6-minute-english>

- BBC Podcasts – <http://www.bbc.co.uk/podcasts>

2. Відео:

- EnglishCentral – <http://www.englishcentral.com/>

- VOA Learning English – <http://learningenglish.voanews.com>

- Ted-Ed – <http://ed.ted.com>

- MonkeySee – <http://monkeysee.com>

3. Новини:

- News in Levels – <https://www.newsinlevels.com>

- <https://www.elllo.org>

- <https://www.eslgold.com>

- <https://www.edition.englishclub.com>

- <https://www.eslfast.com>

- <https://www.puzzle-english.com>

- BBC Words in the News –

<http://www.bbc.co.uk/learningenglish/english/features/witn>

- CNN 10 – <http://edition.cnn.com/cnn10>

- Newsy – <http://www.newsy.com>

Отже, діяльність викладача англійської мови нелінгвістичного вищого закладу освіти має бути зосереджена на всебічно розвинені і повноцінно підібрані сучасні методи і методики викладання іноземної мови.

Список використаних джерел

1. Азимов Э.Г. Словарь методических терминов (теория и практика преподавания языков) / Э. Г. Азимов, А. Н. Щукин. – СПб. : Златоуст, 1999. – 472 с.

2. Гез Н.И. Роль условий общения при обучении слушанию и говорению / Н. И. Гез // Иностранные языки в школе. – 1981. – № 5. – С. 32.

3. Колчина А.И. Принципы обучения аудированию через систему Интернет / А. И. Колчина // Лингвистика и методика обучения иностранным языкам : сб. науч. тр. – СПб. : РГПУ, 2005. – Вып. 2

Garmash Serhii, senior lecturer, National technical university "Kharkiv Polytechnic Institute"

ESP-TRAINING IN THE FRAMEWORK OF GLOBALIZATION PROCESS

It's well known what ESP is and how to decode this abbreviation. "English for specific purposes (ESP) is a sphere of teaching the English language including Business English, Scientific English, English for Lawyers, English for Medical Professionals, English for Waiters, English for Tourism, English for Art Purposes and so on.

ESP can be considered as an avatar of language for specific purposes.

1. ESP is defined to meet specific needs of the learners (Maslow's hierarchy of needs).

2. ESP makes use of underlying methodology and activities of the discipline it serves.

3. ESP is centered on the language appropriate to these activities in terms of grammar, lexis, register, study skills, discourse and genre" [1].

So the English language for specific purposes may be considered not only as a means of communication for specific group combined with the particular sphere of activities but as a sphere of teaching English to reach goals of fluency in English among more staff and students.

The author of the synopsis take part in different activities organized by the British Council Ukraine and completed the 35-hour ESP course on the British Council English for University project (Teacher Development Winter School, Kyiv, 08-13 February 2017). Thereby, it should be paid special attention to the project "The English for Universities" initiated by the British Council Ukraine in the framework of the globalization process.

The process of globalization, its positive and negative phenomena have been widely discussed recently. A lot of scientific publications, conferences, studies are devoted to these problems.

Nowadays the features of globalization are: using of digital technologies, computerization, fiber optics, Internet. It's clear that from the point of information sense the world moves to the real globalization at the present stage of its development. Communication possibilities of new technologies reduced dissemination of information expenses on varying levels [2, p. 313].

S. Chinnammai from University of Madras in the article "Effects of Globalization on Education and Culture" pointed to the impact of

globalization in higher education: “Education is undergoing constant changes under the effects of globalisation. The effects of Globalisation on education bring rapid developments in technology and communications are foreseeing changes within ... systems across the world as ideas, values and knowledge, changing the roles of students and teachers, and producing a shift in society from industrialisation towards an information-based society. It reflects the effect on culture ... It brings rapid developments in technology and communications are foreseeing changes within ... systems across the world as ideas, values and knowledge. The rise of a global society, driven by technology and communication developments are shaping ... the future citizens of the world into ‘global citizens’, intelligent people with a broad range of skills and knowledge to apply to a competitive, information based society. The future of countries often lies within their ability to compete in a global market where industrial based economies are giving way to knowledge based industries, realising the importance of “knowledge, skills and the intellectual capacity to meet the challenges of accelerated change and uncertainty”. Education is becoming a lifelong ... training process, developing transferable skills and knowledge that can be applied to competitive markets where knowledge and information is being traded as a commodity” [3, p. 2].

But it’s impossible to live in the open world and to be free from this world. Everybody in any situation has opportunity of choice. It depends on the variety of different factors.

“In globalization, it is not simply the ties of economic exchange and political agreement that bind nations and societies, but also the shared consciousness of being part of a global system. That consciousness is conveyed through ever larger transnational movements of people and an array of different media, but most systematically through formal education. The inexorable transformation of consciousness brought on by globalization alters the content and contours of education ...” [4].

The obvious conclusion should be made in this connection: to be a competitive person in the changing world, when knowledge, professional skills, information become commodities, it’s not sufficient to realize one’s ability and skills in a particular training area, it’s necessary to be willing to keep up with the changing world not losing moral standards in practice. It deals with educational (training) process for specific purposes as well.

List of references

1. English for specific purposes [Electronic resource]. - Access mode: https://en.wikipedia.org/wiki/English_for_specific_purposes

2. Гармаш С.В. Проблеми реформування українського суспільства в умовах глобалізації світової економіки та динамічної невизначеності факторів зовнішнього середовища / С.В. Гармаш // Дослідження та оптимізація економічних процесів: кол. монографія / За ред. О.В. Маноїленка. – Х.: «Щедра садиба плюс», 2014. – 517 с.: іл. – С. 313-322.

3. S. Chinnammai. Effects of Globalization on Education and Culture [Electronic resource]. - Access mode: http://guidedresearchwriting.pbworks.com/w/file/attach/53952209/imactofglobalization_edandculture.pdf

4. Globalization of Education - Globalization Theory, The Role of Education [Electronic resource]. - Access mode: <http://education.stateuniversity.com/pages/2010/Globalization-Education.html>

*Горбач Оксана Василівна,
кандидат філологічних наук
доцент кафедри іноземних мов
Національної академії внутрішніх справ*

МОДЕЛІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИМ МОВАМ У НЕМОВНОМУ ВУЗІ

Безперечно важливою є роль іноземних мов у процесі професійної підготовки сучасного спеціаліста будь-якої сфери. На сучасному етапі реформування вищої освіти іноземна мова розглядається як важлива передумова успішної діяльності фахівця та попиту, яким він користується на ринку праці [, с. 195].

Недоліки існуючої практики викладання іноземних мов у немовних вузах пов'язані із недостатньою кількістю годин та неможливістю залучення до навчального процесу інформаційно-комунікаційних технологій, активне використання яких сприяло б формуванню професійної іншомовної компетенції майбутнього спеціаліста. Оскільки для професійного спілкування із закордонними колегами - представниками відповідних відомств інших країн – необхідно на високому фаховому рівні орієнтуватися у професійному контексті.

В умовах існуючої кількості годин, виділених на вивчення іноземних мов, викладачі-мовники повинні розв'язати непросту задачу інтенсифікації навчального процесу, збільшення його ефективності в умовах обмеженого обсягу годин. Існує думка серед вчених-

методистів, що у такій ситуації може допомогти відносно молода наука АНДРАГОГІКА, яка пропонує свою модель навчання.

У широкому розумінні андрагогіка розглядається як наука особистісної самореалізації людини протягом усього життя, як наука, що реалізує найдавнішу формулу навчання "non scholae, sed vitae discimus" – "вчимося не для школи, а для життя". Науковим підґрунтям андрагогіки є відмінності між дорослою та недорослою людиною взагалі та у навчальному процесі зокрема.

Існує думка, що в основі навчання іноземної мови лежить використання андрагогічної моделі, основними принципами якої є:

- пріоритет самостійного навчання;
- принцип спільної діяльності;
- опора на досвід;
- індивідуалізація навчання;
- системність навчання;
- актуалізація результатів навчання;
- контекстність навчання.

Порівняймо традиційну та андрагогічну моделі навчання, принципова відмінність яких має важливе значення для організації процесу навчання іноземним мовам у немовному вузі.

1. Якщо у традиційній моделі **домінуюча роль** на занятті належить викладачеві, а студент/слухач йому підпорядковується, то в андрагогічній моделі дорослий студент є активним учасником, рівноправним суб'єктом навчального процесу, оскільки відчуває потребу бути самостійним, самостійно навчатися іноземним мовам.

2. Якщо у традиційній моделі **участь студента** є досить пасивною, оскільки його основна роль полягає у сприйманні соціального досвіду, який передає викладач. То в умовах андрагогічної моделі основною навчального процесу є участь студента/слухача у визначенні параметрів навчання та пошуку знань, умінь та навичок. Не зважаючи на те, що описана участь студента обмежена програмою дисципліни, її метою, змістом, навчальним матеріалом, термінами, викладач повинен враховувати думку студентів у виборі, наприклад, форм та методів навчання.

3. Якщо у традиційній моделі **основними методами навчання** є трансляційні методи, то в умовах андрагогічної моделі адекватними задачами є **проблемно-дослідницькі** (ділові ігри, аналіз ситуацій, метод "мозкового штурму"), оскільки саме вони дозволяють перейти від репродуктивної (інформаційної) педагогічної технології до творчої

технології, яка стимулює саморозвиток та особистісне зростання студента/слухача.

4. У межах традиційної моделі **готовність до навчання** визначається в основному зовнішніми причинами: примусом, тиском суспільства на людину, загрозою його життєвій невдачі у випадку відмови від навчання тощо. В умовах андрагогічної моделі необхідність розв'язання життєво важливих проблем визначає **готовність студентів/слухачів вчитися**. Навчальний процес повинен враховувати потреби студента/навчального закладу/суспільства/ринку праці. Відповідно студент як доросла людина здатний не тільки усвідомити цілі навчання, а й сприйняти їх як свої власні.

5. Навчання за традиційною моделлю передбачає набуття знань, умінь та навичок **для майбутнього**. У межах андрагогічної моделі знання потрібні **вже сьогодні** для того, щоб підвищити рівень своєї компетентності, ефективно діяти у особистому та професійному житті, брати участь у міжнародних програмах міжвузівської співпраці.

6. Традиційна модель навчання практично не враховує **попередній досвід** студента (а якщо враховується, то незначною мірою). З погляду андрагогічної моделі досвід використовується як **джерело** навчання. У виборі форм і методів навчання викладач повинен спиратися на побутовий (повсякденний), соціальний (спілкування у певній соціальній сфері), а часто і професійний (трудова діяльність) досвід. Відповідно, основними стають такі форми занять, як дискусії, розв'язання конкретних завдань, різні види ігрової діяльності тощо.

7. У межах традиційної моделі **спільна діяльність** викладача та студента на етапах планування, оцінювання та корекції навчального процесу не здійснюється. Андрагогічна модель ґрунтується саме на спільній діяльності учасників навчального процесу. Якщо вибір змісту навчального процесу у вузі обумовлений існуючими обов'язковими програмами, то інші параметри навчального процесу (форми, методи, джерела та засоби навчання) можуть обговорюватися зі студентами, оскільки в результаті такого обговорення студенти беруть на себе відповідальність за планування та здійснення навчального процесу та створюють додаткову мотивацію до навчання.

Список використаних джерел

1. Змеева Т. Е. Профессионально-ориентированное обучение иностранному языку в неязыковом вузе в контексте диалога культур:

кадри науки, культури, образования / Т. Е. Змеева // Педагогика: Научно-теоретический журнал Российской академии образования. – 2013. - № 6. – С. 97-103.

2. Шиян Т. В. Міжкультурна комунікація у викладанні іноземної мови за професійним спрямуванням у вищому навчальному закладі / Т. В. Шиян // Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя. Філологічні науки. - Ніжин: Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2015. – Кн. 2. – С. 194-197.

*Драмарецька Лариса Борисівна,
старший викладач кафедри іноземних мов
Національної академії внутрішніх справ*

МЕТОД АНАЛІЗУ СИТУАЦІЇ В НАВЧАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ

Доцільність застосування інтерактивних методів навчання в професійній освіті не викликає жодних сумнівів. Серед таких методів все більш поширеним стає case-study метод - метод аналізу ситуації, актуальність якого у професійній освіті обумовлена наступними тенденціями [1]: а) сучасна освіта орієнтована не стільки на отримання конкретних знань, скільки на формування професійної компетентності, розвиток навичок розумової діяльності, здібностей, системи цінностей особи, її життєвих установок; б) серед вимог до компетентностей фахівця - необхідність володіння здатністю до оптимальної поведінки в різних ситуаціях, демонстрація системних та ефективних дій у складних умовах.

Однією з переваг цього методу є активне залучення студентів у процес визначення і формулювання принципів через абстрагування від конкретних прикладів, що розвиває навички: розв'язання проблем; застосування аналітичних технік; прийняття рішення у складних ситуаціях; вміння долати неоднозначні ситуації. Також цінним є використання принципів проблемного навчання, коли процес вивчення є, по суті, механізмом ухвалення рішень у реальному житті. Для процесу вибору рішення проблеми студенти мають застосовувати методи і стратегії, спрямовані на самопізнання, розвивати здатність до командної роботи та навички, що сприяють дисциплінованості. Як навчальна стратегія, цей метод - це «місток між теорією і практикою та між навчанням і роботою» [2, с.182].

Якісне навчання на основі аналізу ситуацій, на думку професора Пауля Лоуренса, це – «...транспорт, який допроводжує дозу реалістичності в навчальну аудиторію для того, щоб з нею

попрацювали студенти та викладач. Вдала ситуація спонукає студентів будувати дискусію в рамках чітких незаперечних фактів, що надаються в ситуаціях, взятих з реального життя» [3].

Метод аналізу ситуації стає ефективним навчальним інструментом під час викладання іноземної мови за професійним спрямуванням. Ситуації можна подавати як відео- або аудіоматеріал, так і у вигляді тексту, або дублювати способи подачі, залежно від складності матеріалу та від рівня володіння іноземною мовою студентами. Використання ситуації можливо у різних форматах, від простих запитань на перевірку загального розуміння (напр., «Хто учасники ситуації?», «Де відбуваються події?», «Як діє кожен із учасників?») до загального або детального опису ситуації, яка містить багато інформації для аналізу та, нарешті, вибору, презентації та аргументації свого рішення проблеми. Який саме формат обрати викладач вирішує залежно від цілей свого курсу, рівня володіння іноземною мовою як групи загалом, так і окремих студентів.

Застосування методу аналізу ситуації створює базу для аналітичної роботи. Але на заняттях з іноземної мови їй має передувати робота над фаховою лексикою, робота з розвитку усного мовлення, навичок аудіювання та перекладу фахового тексту. Для того, щоб всі ці види робіт були виконані успішно, викладач має застосовувати традиційні прийоми та інноваційні техніки, використовуючи широкий спектр завдань та вправ. Цілком зрозуміло, що аналіз ситуації в контексті цієї дисципліни доречно не обмежувати одним заняттям, а присвятити цьому декілька занять, кожне з них акцентуючи на окремих видах роботи. Необхідно також давати завдання студентам для позааудиторного самостійного опрацювання. Після лексичного опрацювання ситуації, залежно від цілей курсу, викладач може заохочувати студентів застосовувати наступні підходи до аналізу (у формі коротких повідомлень): У чому полягає проблема?; Що є метою аналізу?; Які питання виникають у контексті проблеми?; Над якими ключовими фактами треба поміркувати?; Якими є альтернативні рішення цієї проблеми?; Що б рекомендували Ви? Чому?

Заключний етап аналізу ситуації – її обговорення на занятті. Для того, щоб мотивувати студентів робити висновки перед загальною аудиторією та стимулювати їх уважність під час занять, викладач має градувати участь студентів – кількісну й особливо якісну – під час обговорення ситуації, складність завдання має відповідати рівню володіння іноземною мовою студентом. Це може бути просто

перевірка розуміння лексичної одиниці шляхом перекладу рідною мовою або тлумачення іноземною; визначення «вірно/невірно» щодо певних тверджень; відповіді на питання із запропонованими варіантами відповіді тощо.

До роботи мають бути залучені якомога більше студентів. Найбільш ефективне залучення відбувається під час розподілу групи на підгрупи. Кожна отримує своє завдання та чітко визначений час для його виконання. Висновки, зроблені підгрупою, можуть бути представлені одним зі студентів добровільно (зазвичай, це студенти з високим рівнем володіння іноземною мовою), або шляхом гри-жеребкування (спонукає всіх студентів, незалежно від рівня володіння мовою, бути уважними і готовими до виступу).

Викладач може запропонувати студентам починати обговорення, представивши власний аналіз ситуації, або особисто керувати дискусією, ставлячи студентам питання, що допомагають пройти від стадії визначення проблеми до етапу формулювання способу її вирішення. Досвідчений викладач перемикає питання та дискусію, щоб підтримувати цікавість студентів і темп заняття.

Інноваційний підхід до методу аналізу ситуації полягає у пропозиції студентам інсценувати події. Це не тільки сприяє розвитку усного мовлення, активізації фахової лексики, але й спонукає їх дійсно зрозуміти перспективи для даних учасників. До того ж, за умови цього підходу підвищується емоційність процесу навчання.

Застосування case-study методу в навчанні студентів іноземної мови дозволяє розвивати мовленнєві, комунікативні та творчі навички, сприяє підвищенню пізнавального інтересу до дисципліни та майбутньої професії.

Список використаних джерел

1. Александр Долгоруков. Метод case-study как современная технология профессионально-ориентированного обучения [Електронний ресурс] <http://www.vshu.ru/>
2. Barkley, E. F, Cross, K. P. & Major, C. H. (2005) Collaborative Learning Techniques: A Handbook for College Faculty. San-Francisco: Jossey-Bass. –285
3. Christensen, C. R. (2007) Teaching By the Case Method. Boston: Harvard Business School. [Available from <http://www.hbs.edu/teaching/case-method-in-practice/resources/case-teaching/>]

*Жицкая Светлана Анатольевна,
старший преподаватель
Национального технического
университета Украины
«Киевский политехнический
институт им. И. Сикорского»*

СОВРЕМЕННЫЕ ПОДХОДЫ К КОНТРОЛЮ УРОВНЯ СФОРМИРОВАННОСТИ ИНОЯЗЫЧНОЙ КОММУНИКАТИВНОЙ КОМПЕТЕНЦИИ КУРСАНТОВ

Для обеспечения эффективного обучения иностранному языку и получения объективных показателей учебных достижений по предмету «Иностранный язык» необходимо создать надежную систему контроля владения иностранным языком. Известно, что главными функциями контроля являются функция обратной связи, оценочная и обучающая функции. Для реализации этих функций в учебном процессе применяются разнообразные формы и способы контроля. В методике преподавания иностранных языков наиболее эффективной формой контроля считается тестовый контроль благодаря таким его характеристикам как объективность и экономичность. Тесты дисциплинируют, формируют навыки самостоятельной работы, воспитывают внимательность, развивают навыки самоконтроля, стимулируют учебную деятельность, обеспечивают возможность самооценки. Именно поэтому тестовый контроль получил распространение в мировой практике обучения иностранным языкам во всех типах учебных заведений.

Стандартизованный контроль в системе обучения иностранному языку – это контроль, в результате которого с помощью стандартизированных тестов определяется уровень учебных достижений курсантов по иностранному языку на определенном этапе обучения в соответствии с требованиями Концепции обучения иностранным языкам. К принципам, которые являются характерными именно для системы стандартизированного контроля, мы относим следующие: принцип коммуникативной направленности; принцип аутентичности; принцип преемственности; принцип открытой и закрытой информации; принцип предварительной подготовки; принцип экономичности. [2]

Реализация вышеуказанных принципов может обеспечить эффективную организацию стандартизированного контроля владения

иностранным языком. Оптимальной формой контроля является тестовый контроль. Преимущества применения тестового контроля в обучении иностранного языка доказана как в теории, так и мировой практикой. Стандартизированный тест разрабатывается по стандартным критериям. Он включает достаточно большое количество заданий и направлен на определение общего уровня владения иностранным языком или уровня, достигнутого за определенный достаточно долгий отрезок обучения. Тесты общего владения иностранным языком составляются независимо от программ, учебников и предварительного обучения. В тесты такого типа может быть включена проверка тех иноязычных навыков и умений, которые будут необходимы в дальнейшем обучении или работе.

Тесты коммуникативной компетенции направлены на выявление способности к осуществлению речевой деятельности; они реализуют коммуникативное речевое поведение на основе лингвистической компетенции, которая неразрывно связана с социокультурной компетенцией. Коммуникативные умения – это сложные умения, которые охватывают языковые и речевые навыки. Тестированию подлежат четыре вида речевых умений: аудирование, говорение, чтение и письмо.

Исходя из сказанного, констатирующий тест итогового контроля с учетом требований учебной программы и Концепции обучения иностранным языкам в высших военных учебных заведениях Министерства обороны Украины состоит из четырех разделов, каждый из которых имеет четко определенную цель: контроль уровня сформированности навыков и умений чтения, аудирования, говорения и письма. Именно они формируют стандартизированный языковой профиль (СМП).

На второй ступени обучения иностранному языку (ВВУЗы, которые готовят младших специалистов, бакалавров и специалистов тактического уровня) курсанты изучают иностранный язык и усваивают уровень СМР – 2 (Функциональный) по требованиям стандартизированных языковых уровней стандарта НАТО СТАНАГ 6001. С 2004 года в военных институтах Украины был введен Государственный экзамен по иностранному языку на IV курсе с целью определения уровня коммуникативной компетентности курсантов четвертого курса и для определения уровней сформированности навыков и умений четырех базовых видов речевой деятельности. [1]

В связи с расширением деловых и научно-производственных контактов с зарубежными странами, участием Украины в

миротворческих операциях и в программе «Партнерство ради мира» значительную роль играет владение иностранными языками. Вот почему изучение иностранных языков имеет большое значение в формировании современного высококвалифицированного военного специалиста, которому приходится общаться со своими зарубежными коллегами, изучать их методы и приемы работы, обмениваться опытом и участвовать в научно-исследовательской деятельности.

Список використаних джерел

1. Наказ Міністра оборони України № 267 від 01.06.2009 «Про затвердження Концепції мовної підготовки особового складу Збройних Сил України».
2. Петрашук О.П. Принципи та функції стандартизованого контролю у навчанні іноземної мови / О.П. Петрашук / «Іноземні мови». – 1997 – № 2. – с. 3-4.

***Жук Наталія Анатоліївна,**
психолог відділення психологічного
забезпечення відділу кадрового забезпечення
Національної академії внутрішніх справ*

ПСИХОЛОГО–ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ОСВІТНЬО- ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ КУРСАНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ СИСТЕМИ МВС

Сучасний розвиток навчальних закладів системи МВС України обумовлюється станом розвитку української державності, соціально-економічними і політичними перетвореннями. На перше місце виходять пріоритети зміни системи дійсних орієнтацій, зростають вимоги до професійної та особистісної підготовки, вихованості та ставлення працівників МВС до своєї службової діяльності. Виникає нагальна потреба в реорганізації та вдосконаленні навчально-виховного процесу, системи виховної роботи у вищих навчальних закладах МВС України.

Для цілеспрямованого формування соціально-професійної зрілості курсантів вищих навчальних закладів МВС України необхідно створювати відповідні умови, серед яких провідними є психолого-педагогічні та методичні [5, с. 40].

Проблему навчання та виховання майбутнього працівника органів внутрішніх справ вивчали: А. Буданов, І. Горлинський, А.

Грішин, Г. Дубова, І. Колонтаєвський, А. Коблікова, В. Кукушина, А. Столярєнко тощо.

Останніми роками чимало науково-педагогічних працівників відомчих навчальних закладів МВС України (Д. Александров, В. Барко, Г. Запорожцева, О. Левенець, М. Логачов, О. Іванова, Ю. Ірхін, М. Клімов, О. Конуп, О. Корнєв, В. Медведєв, О. Цільмак, Г. Яворська, Н. Ярема, О. Ярмиш) намагалися визначити модельні характеристики випускників спеціальних навчальних закладів, здатних успішно виконувати посадові обов'язки, дослідити вимоги професії до працівників [1, с. 246].

Сучасна українська концепція освітнього процесу формується на діяльнісному підході, відповідно до нього механізмом засвоєння соціального досвіду виступає інтеріоризація, тобто перетворення структури предметної діяльності в структуру внутрішнього плану свідомості. Це означає, що навчання та виховання і розвиток особистості реалізуються в діяльності і через діяльність. У реальних умовах конкретного навчального закладу курсанти включені до оперативно-службової, навчальної, суспільної, спортивної та деяких інших видів діяльності, які здійснюють певний виховний вплив на особистість майбутнього правоохоронця, спонукаючи його розвивати, вдосконалювати або формувати необхідні якості. Але, щоб вплив мав цілеспрямований характер, необхідно кожному виду діяльності надавати виховного характеру [2, с. 210].

Основною метою навчання майбутнього поліцейського має бути: вироблення розуміння життєвої важливості загальної і поліцейської моралі, установка на вироблення моральної самосвідомості, вироблення стимулів подальшого морального розвитку, формування моральної стійкості тощо. Єдність цих цілей слугує основою для продуктивного зіставлення педагогічних систем морального виховання майбутніх поліцейських у процесі професійної підготовки [4, 48].

Освітній процес спрямований на навчання, виховання, розвиток курсантів та побудований таким чином, щоб сприяти ефективному засвоєнню ними знань (правових, соціально-педагогічних, психологічних та ін.), оволодінню уміннями і навичками здійснення соціальної та виховної роботи, формуванню і розвитку професійно значущих рис і якостей особистості.

В Україні забезпечення освітнього процесу здійснюється на чотирьох рівнях: 1) світоглядному (враховується увесь діапазон сформованості ціннісних орієнтацій, соціальних ідеалів і норм); 2)

соціологічному (аналізується соціально-культурний стан навчального закладу та можливості корекційного впливу на нього);

3) дидактичному (визначається відповідність змісту, форм, методів і засобів навчання кінцевим і проміжним цілям освіти);

4) психологічному (береться до уваги повний спектр психічних особливостей викладачів і слухачів, що призводить до використання різних за метою, змістом і характером психокорекційних програм розвитку) [2, с. 26].

Особистість досягає професійної компетентності тільки при відповідній мотивації і визначеній професійній спрямованості, продуктивній діяльності та змістовному спілкуванні.

Психолого-педагогічними проблемами на сьогодні є: адаптація курсантів, слухачів до умов навчальної і службової діяльності, сприяння їх професійному та особистісному становленню як висококваліфікованих фахівців, спроможних ефективно вирішувати покладені на них завдання та обов'язки забезпечення поєднання форм і методів психології та педагогіки з урахуванням індивідуальних особливостей, рівня спеціальних знань, інтелекту та особистого ставлення до навчально-виховного процесу кожного курсанта, слухача.

Саме тому в основу освітнього процесу мають бути покладені принципи гуманізму, демократизму, наступності та спадкоємності поколінь, толерантності. Це підкреслено в Національній доктрині розвитку освіти України в XXI столітті [3, с.11].

Навчально-виховний характер будь-якого виду діяльності, в яку буде задіяний майбутній правоохоронець, повинен з'ясувати наскільки нова діяльність спроможна розвивати професійно значущі якості поліцейського, який у неї професійно-виховний потенціал та наскільки педагогічно грамотно обрані цілі, розроблена методика, матеріальне і технічне оснащення тощо.

Список використаних джерел

1. Андрушко Я.С. Психологічні засади навчально-виховного процесу майбутнього правоохоронця за кордоном і в Україні // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. – 2013. - №2. – С. 246-254.

2. Ануфрієв М. І. Вищий заклад освіти МВС України: науково-практичний посіб. / М. І. Ануфрієв, О. М. Бандурка, О. Н. Ярмиш. – Х.: Ун-т внутр. справ, 1999. – 369 с.

3. Про Національну доктрину розвитку освіти. Доктрина. Указ Президента України від 17.04.2002 № 347/2002 // Офіційний вісник України від 03.05.2002 р., № 16, стор. 11.

4. Нурлыбаева Г. К. Обучение профессиональной этике в полицейских ву- зах Европы: монография / Г. К. Нурлыбаева; под ред. В. Я. Кикотя, А. М. Сто- ляренко. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2011. – 191 с.

5. Черкашин А. І. Проблема професійно-орієнтованого виховання майбутніх працівників органів внутрішніх справ у педагогічній теорії // Теорія і практика управління соціальними системами. – 2012. - №3, С.40-48.

Knodel Liudmyla,

*doctor of pedaqoical sciences, professor,
the chair of the humanitarian training, IKES*

CIVIC EDUCATION IN UKRAINE

Democratic modernization involves a process of social transformation in which policy formation to facilitate changes in political and civic culture must occur alongside economic and technological development. Indeed, civic and political culture is an important indicator of constitutional order and social stability.

National security, respect for law and order and the success of policy are determined by citizens' readiness to obey these laws and at the same time to monitor and criticize the authorities [2].

Ukraine is the same size as Texas with a population as large as France. It is situated strategically between Russia and the rest Europe. This country continues to face numerous challenges and barriers in its successful transition to democracy and market economics.

These problems include a weak economy, regional centrifugal forces, and nascent state institutions. Ukraine's prospects to be a sovereign, stable, secure and prosperous democracy depend not only on politicians' activity, but also on ordinary citizens. Ukraine is entering a special transitional phase when its future will be resolved in the presidential elections of October 1999. A final and likely decisive battle between center-right and left will be fought during the next several months. It is difficult to expect much progress in economic transformation and improvement in the quality of life, but the main changes at this time will take place in the sphere of citizens' consciousness[1].

The success of democratization in Ukraine depends mostly now on strengthening civil society. To influence the real development of the

situation in Ukraine it is necessary to place our stakes not on this or that political person, but on the people as a whole, on improving men's and women's political culture and citizens education, as well as cultivating the values of open society. Civic education is one way to develop civil society since it is able to provide an essential antidote to political destabilization, confrontation, and threats to national security. As a society in transition, Ukraine strongly needs a developed system of civic education[3].

This kind of education system is a powerful means for political socialization, involving the individual in the political system, and strengthening civil society on the basis of equality, mutual responsibility, and civil self-respect. Civic education must help people overcome political apathy, teach more peaceful forms of political and civic behavior, and help provide tools to solve social problems in non-violent ways.

For a long time we had one-party propaganda instead of real education for citizens. The consequences of long term totalitarian rule and the absence of nonparty civic education was the provinciality and hostility of public opinion and its adherence to ideological principles and uncompromising disagreement. After the Soviet system collapsed, in most NIS, multi-party propaganda took the place of the communist ideological monopoly but no nation-wide structure for political education was established. Now we urgently need to fill this gap[4].

We need to eliminate the vacuum of integrative influence but at the same time avoid substituting state civic education for one party's propaganda. Sometimes attempts are made to convert education for citizenship, in particular on voting, into agitation for one or another politician or party.

Because of the ideological domination of one party in the past, it is very difficult for many educators to understand today that goal of civic education is actually democratic consciousness and just elementary political competence. We need to demonstrate the difference between political propaganda and civic education. The legal and equal existence of various ideological and political positions of parties may be balanced by an integrative state, which upholds the common interest (not only of one group). One of the ways the state may do this is through civic education conducted by nonpolitical institutions. Citizens may be trained for public life.

Teaching such essential topics as human and civil rights, the constitution, and voting helps entrench the philosophy of liberty in the hearts of youth, particularly respect for human rights and the limitation of power by the constitution. This liberal education is the only way to create

the free and critical intelligence required for citizenship. It is of extreme importance for Ukraine.

The following statistics characterize the current state of civic education and democratic consciousness in Ukraine. More than 57% of students think that a strong leader can be more beneficial than law; almost 42% of students do not know what to do if their rights are violated; and if there is a violation, 8% would agree to take part in the illegal use of force. All of this shows the absence of appropriate democratic behavior and the philosophy of liberty[1].

The difficulties in studying the Ukrainian Constitution are connected with a tendency to view the constitution as a magic wand, Archimedes' lever, a panacea capable of instantly improving our lives. The basic idea of constitutionalism, which defines a state's fundamental law primarily as an instrument to limit power, is distorted by a notion widespread among people that power grants or allocates citizens' rights and freedoms through the constitution. We may overcome this gap in the perception of the constitution through new, democratic civic education.

Concerning elections as a subject of civic education the problem in most cases is connected with the new way of voting in parliamentary elections. For the first time since independence candidates compete under party banners. Half of the seats are directly elected in single districts, and the other half is allotted by proportional representation.

During the last elections in March 1998, more than 30 parties and movements ran, with as many as 30 candidates contesting some seats. Some 6,000 candidates ran in total. This unusual and complicated voting system means a lot of effort is required to teach citizens to participate in the election campaign and to convince them that this participation is extremely important for building an open society[2].

Financing the development of civic education in Ukraine is a serious problem. Numerous programs in post-soviet societies are supported through American, Canadian and European foundations and organizations. These programs assist Ukrainian educators in developing a framework for civic education and advancing democratic values. But our further development should have more sustainable character. Therefore, building private sector support for this process is essential for civic education in Ukraine.

In order to develop materials, training, and concepts of citizenship on our own ground and make them more effective it's necessary to mobilize broad support for civic education from government, financial institutions, and for-profit companies.

Since the Department of Political Culture in Administration of the President of Ukraine was established, the efforts to give to the development of civic education in Ukraine a completed and systematic character have been undertaken. These efforts have not ceased even after the Department of Political Culture was abolished. Problems of civic education have come to scholars', politicians' and educators' attention in Ukraine during the last few years. At the same time there have been many initiatives at the grassroots level[3].

The objectives of the activity for the development of citizens' political culture and civic education are directed at improving civic education and strengthening civil society, creating a network of civic education organizations in Ukraine, providing the civic education system with an appropriate framework, curricula, and other materials, and producing and sharing new forms of education for cultivating democratic values. Many events, often separate, are planned and indeed have already been carried out by government, local authorities, scholars, and educators.

The Action Plan for Civic Education Improvement in Ukraine is currently being developed. Its philosophy is the cultivation of the principles and values of constitutional democracy and open society. The Plan consists of three main parts: research projects, curriculum development, and civic education institutional development. Every part includes separate, appropriate programs and projects.

The Plan is a set of projects to be realized by state bodies, non-governmental organizations, teachers' communities and volunteers. The Research projects provide for Assessment of the state and challenges of civic education in Ukraine by means of documentary analysis, interviews with teachers, students, local authorities and executives, and analysis of the opinion poll, identification of content and methods of civic education in transforming societies, studying of the civic education experience of sustainable democracies, conduction of conferences, seminars, workshops and so on, developing policy recommendations for all levels of Ukrainian governance[4].

The Curriculum development part of Action Plan involves the creation of a civic education framework -- the standards and values of education for democracy, teacher training, foreign educators' fellowships to assist our teachers' professional development, radio- and TV programs for citizenship education, series of articles and collections of materials and the preparation of textbooks, their translation and publication. An important separate part of the Action Plan is voters' education[3].

The Civic education institutional development provides for the establishment of a regional network of resource centers, teachers' professional organizations, and NGOs as a means for sharing the best practices in this field. At the same time the idea of gathering of civic education organizations into an appropriate association may be take place. This part of Plan provides for gathering the support of Ukrainian business, and securing Internet access for various groups of educators to provide an opportunity to discuss and share information. Collaboration with USA, Canadian and European universities, which have programs for cooperation with NIS, is also envisaged.

A significant event has been the founding of the Institute for Civic Education. The non-government organization Education for Democracy Foundation has already been created and undertakes various activities. It was established by a group of scholars and educators as a resource center to improve teaching about democracy and civics, assist in the formation of civil society, and facilitate the development of democratic awareness and citizens' politic culture, their increased, informed, and responsible participation. The Foundation's goals are:

- investigation of the issues of a democratic civic culture;
- cultivation of the ideals and values of democracy;
- initiation of new forms of civic education;
- support of other non-profitable civic education associations' projects;
- dissemination of education materials, texts, standards, and modern world experience of civic education;
- curriculum development;
- organization of conferences, public lectures, work-shops, teacher training;
- democracy participation skills training;
- publications on democracy and education[2].

To achieve this goal and to assist education for citizenship Education for Democracy conducts research programs, disseminates experience and new forms of education based on democratic values, assists an intersectional partnership, as well as local civic education NGOs. In 1998 as a result of the Foundation's activity several essays and articles appeared in newspapers and journals on issues of political culture, and a textbook on elections was published. A round-table for educators and authorities was carried out, and scientific conference was conducted. Research of the state of political culture of citizens of Ukraine is going on at this time.

The listserv UkrCivNet has been established. The supplement 'Education for Democracy' to the newspaper 'Education' is published periodically. Foundation's activity has the support and cooperation of the Administration of President of Ukraine, Ministry of Education and Ministry of Youth in several projects implementation. Education for Democracy has good connections and collaboration with several foreign and international civic education organizations[1].

The civic education development process may begin from the nationwide discussion of appropriate issues. Such discussion is called to attract public attention to the problems of civic education, to motivate the solution of these problems, and to promote distribution of the appropriate information. The development of civic education, through curricula teacher training will result in a strengthened civil society, as well as democratization and stability in Ukraine.

List of references

1. Асламова Т. Громадянська освіта: теорія і методика навчання/ Т. Асламова Т. Бакка та ін. – К.: ЕТНА-1. 2008. – 174 с.
2. Громадянська освіта в Україні. Семінар. Київ 2 жовтня 2001 р. – К.: Стилос, 2001. –32 с.
3. Громадянське суспільство: проблеми теорії та практики. Збірка статей. – К.: СПД Цимбаленко Є.С., 2008. – 158 с.
4. Основи демократії: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. За заг. ред. А.Колодій. – К.: вид-во «Ай Бі», 2002. – 684 с.

***Ковальова Тетяна Олександрівна,**
кандидат філологічних наук, доцент,
професор кафедри іноземних мов
Національної академії внутрішніх справ*

ПРО ВИКОРИСТАННЯ ВІДЕОМАТЕРІАЛІВ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ З КУРСАНТАМИ

Умови сучасності вимагають від працівників правоохоронних структур України знання хоча б однієї іноземної мови, для того щоб можна було безперешкодно обмінюватись досвідом зі своїми іноземними колегами, а також для спілкування з іноземними громадянами, яких можна все частіше зустріти на вулицях нашої країни не тільки в столиці та великих містах, але й в невеличких містечках.

Одне з провідних місць на заняттях з іноземної мови займають дидактичні засоби, оскільки вони допомагають вирішити основну задачу навчання іноземної мови – навчання усно-мовленнєвого спілкування.

Введення в навчальний процес автентичних відеоматеріалів робить вагомий внесок до вирішення цієї проблеми.

Іноземна мова в сучасних умовах розглядається не тільки, як інструмент комунікації, але як засіб, який стимулює процес пізнання [1, с. 58]. Поряд з виробленням мовленнєвої компетенції для конкретної спеціальності перед викладачем іноземної мови стоїть завдання «забезпечити учнів широким, інтегрованим та критичним поглядом на сучасний світ знань та інформації, потенціал якого можна використовувати для інтелектуального й професійного зростання спеціаліста» [2, с. 58].

Вміле використання на заняттях з іноземної мови відповідних відеоматеріалів сприяє рішення цих завдань.

Включення автентичних відеоматеріалів у процес формування іншомовного мовлення складає передумови для здійснення навчання на матеріалі мовлення носіїв мови, яке функціонує в природних умовах спілкування.

Крім цього, це шлях максимального приближення учбових занять до природних умов спілкування [3, с. 58], тобто це ті умови, де запам'ятовування йде невимушено, без надання якогось тиску, що є важливим саме на заняттях з курсантами – майбутніми працівниками правоохоронних органів. Нажаль саме курсантам іноді важко змусити себе вчити матеріал за браком вільного часу через певні особливості навчання у «силовому» виші.

Автентичні відеоматеріали є опорою, що створює сприятливі умови для оволодіння курсантами новою країнознавчою інформацією, й особливо – мовленнєвою поведінкою носіїв мови. Вони дозволяють краще зрозуміти й закріпити як фактичну інформацію, так і суто мовні особливості мовлення в конкретному контексті. Недостатньо, якщо курсанти будуть лише репродукувати текстові одиниці, нехай навіть і з певною часткою мовної трансформації [4, с. 7].

Під час використання відеоматеріалів у курсантів складається «ефект присутності», який сприяє зростанню їх інтересу до іноземної мови, це, в свою чергу, благотворно відбивається на формуванні комунікативної компетенції.

При підборі й підготовці відеосюжетів необхідно враховувати поступовість у наростанні складності й, по можливості, вибудовувати

їх так, щоб за тематикою вони були близькі реальним ситуаціям. Навчання повинне бути побудоване таким чином, щоб не тільки надавати слухачу деяку суму мовних знань, умінь і навичок, але й «навчити набувати їх самостійно через механізми рефлексії й цілеполагання» [5, с. 3]. На відміну від аудіо або друкованого тексту, які можуть мати високу інформативну, освітню, виховальну й розвиваючу цінність, відеотекст має ту перевагу, що з'єднує в собі різноманітні аспекти акту мовної взаємодії. Крім змістовної сторони спілкування, відеотекст містить візуальну інформацію про місце події, зовнішній вигляд й невербальне поводження учасників спілкування в конкретній ситуації, обумовлених найчастіше специфікою віку, статі й психологічними особливостями особистості мовців [2, с. 13].

На заняттях з курсантами використовуються відеоматеріали, які відповідають основним темам навчальної програми з іноземної мови. У структурі занять, на яких для навчання усного мовлення використовуються відеосюжети, виділяємо чотири етапи: підготовчий – етап попереднього зняття мовних і лінгвокраїнознавчих труднощів; сприйняття відеосюжету – розвиток умінь сприйняття інформації; контроль розуміння основного змісту; розвиток мовних навичок і вмінь усного мовлення. На кожному етапі підбираються певні завдання, для того щоб досягти максимальної ефективності від використання цих дидактичних засобів.

Таким чином, використання відеоматеріалів на заняттях з іноземної мови для курсантів підвищують їх мотивацію та дають можливість подолати мовний бар'єр, який зазвичай виникає при спілкуванні з носіями мови, що є надзвичайно актуальним в умовах української євроінтеграції.

Список використаних джерел

1. Багрова Н. М., Борисевич И. П. Использование видеоматериалов на занятиях по иностранному языку / Н. М. Багрова, И. П. Борисевич. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/natural/vdpu/Movozn/2008_14/article/4.pdf.
2. Барменкова О. И. Видеозанятия в системе обучения иностранной речи / О. И. Барменкова // Иностранные языки в школе. – № 3. – 1999. – С. 13–19.
3. Пирогова О. Е. Использование видеоматериалов на занятиях по иностранному языку в СПО / О. Е. Пирогова. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <http://festival.1september.ru/articles/605897/>

4. Писаренко В. И. Аудиовизуальные технологии обучения иностранным языкам в техническом вузе: монография / В. И. Писаренко. – М.: Издательский дом МПА-Пресс, 2004.

5. Соловова Е. Н. Использование видео на уроках иностранного языка / Е. Н. Соловова. // ELT NEWS & VIEWS. – № 1, март 2003 г.

Комарницька Оксана Іванівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри перекладу Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького

Чистякова Ольга Сергіївна, старший викладач кафедри перекладу Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького

ВИКОРИСТАННЯ МОБІЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ З МЕТОЮ РОЗВИТКУ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ КУРСАНТІВ І СТУДЕНТІВ

Сучасні мобільні технології відіграють неабияку роль у модернізації шляхів сприйняття інформації. Освітянам необхідно використовувати усі можливості, які диктує цифрова ера, задля досягнення навчальної мети у відповідності з вимогами сьогодення. Викладачі неодмінно повинні йти в ногу з швидкоплинним часом інформаційних технологій для того, щоб формувати інтелектуальний світогляд тих, хто навчається.

Зважаючи на цифрову природу сучасного світу, ми намагаємось використовувати цю особливість з метою розвитку іншомовної компетентності наших курсантів. Самопідготовка є, очевидно, дуже важливою складовою в процесі вивчення іноземної мови і надає курсантам можливість отримувати знання з різноманітних джерел інформації. Сучасний етап розвитку інформаційних освітніх технологій пропонує велику кількість мобільних додатків для вивчення англійської мови. Однак серед цього розмаїття викладачі повинні визначити і використовувати лише ті додатки, які задовольняють певні чітко визначені освітні вимоги. Виокремлюють дві категорії таких додатків: багатофункційні і спеціальні. Найбільш ефективними і розповсюдженими багатифункційними додатками зарекомендували себе Lingualeo і Duolingo.

Однак ми зосередимо свою увагу на останній категорії. Перш за все, це додатки для вивчення лексичного матеріалу. Ця категорія представлена такими додатками як Easy Ten, English words, Anki, Memrise, Fun Easy Learn English. Найбільш ефективним, у нашому випадку, зарекомендував себе найпростіший додаток – Anki, що здебільшого використовується нашими курсантами для вивчення лексики професійного спрямування. Використання мобільного додатку показує досить гарні результати і, що не менш важливо, курсантам подобається працювати з ним.

Наступна категорія представлена додатками для розвитку навичок говоріння (Italky, Poliglot, Tandem, Speaking-pal). Перші три додатки дозволяють курсантам спілкуватися англійською з носіями мови і таким чином розвивати власну комунікативну компетентність. Особливістю мобільного додатку Speaking-pal є те, що курсанти практикують діалогічне мовлення і отримують автоматичну оцінку власної вимови.

Для розвитку навичок аудіювання також існують спеціальні додатки, серед яких варто виокремити подкасти Learn English British Council і цікаві відео Ted Talks. Безсумнівно курсанти і студенти щодня слухають музику, тож чому б не заохотити їх слухати англійські пісні і працювати із текстами цих пісень за допомогою сайтів Azlyrics і Amalgama-lab.

Безперечно невід'ємною складовою розвитку іншомовної компетентності є знання граматики, для опанування якої також існують велика кількість додатків: Johny Grammar, Learn English Grammar, English Grammar Practice, Grammar-monster, English-hilfen.de. Звичайно електронні словники є необхідною ланкою навчального процесу. Усі вищезазначені мобільні додатки є безкоштовними та працюють із різними операційними системами (iOS (iPhone, iPad, iPod Touch), Android).

Крайова Олена Володимирівна,
старший викладач
Національного університету
оборони України ім. Івана Черняхівського
Коленнікова Олена Віталіївна,
старший викладач
Національного університету
оборони України ім. Івана Черняхівського

ADVANTAGES AND DISADVANTAGES OF USING AUTHENTIC VIDEOS

Listening is one of the four skills in English that language learners consider difficult to develop. The interview with students of intensive course has shown that the most challenging situations for students are linked with interaction with a native speaker. This fact takes place not because of difficulties that they face while expressing ideas. The challenging character of real communication is explained by the lack of skills to understand the target language. Nowadays the use of authentic material in the process of skills development is getting more and more popular. The conference paper deals with the use of authentic videos as a way to improve the listening skills of students by means of involving them into the real communicative situations.

Authentic video materials are increasingly very popular because they successfully provoke learners' interest. This is largely due to the fact that they influence learners through various cues – visual, audio, kinesthetic – thus providing a more complete perception of the target language. In addition, in the mind of the learner the concept of enjoyment is essential and watching activities relate directly to it. Learners become more willing to participate actively in the learning process since they see the practical implications of what they are doing and, to some extent, perceive it as an entertaining activity.

Using authentic videos can have advantages as well as disadvantages.

1. The main benefit of the use of authentic videos in foreign language classrooms is its positive effect on learners' motivation through making them feel a part of real communication. However, there are certain points that can be defined as motivating while teaching listening through authentic videos.

- Language level of the group and video selection. The level of students affects the selection of material. If videos are too simple or too difficult to understand, they play demotivating role.

- Tasks that students get. It is natural that students do not understand everything in the video. Therefore, it is important to set the tasks that have more general character for beginners and more detailed character for higher-level students.

- Real life connection. Videos that are connected with professional activities, interests, hobbies interest students the most.

2. This kind of real conversation demonstrates the students the natural way of speaking with the pacing, the turn taking and the hesitations.

3. Regular use of authentic videos blocks the process of development of speaking barrier. Authentic materials provide authentic cultural information and help facilitate cultural adaptation, language comprehension, and language use, which is vital for student officers who start carrying out their missions in multinational headquarters, and have to dive into foreign language environment.

The use of authentic videos can also have a variety of disadvantages.

1. Teachers avoid using authentic videos with beginner language learners as they can make students feel frustrated. However, the difficulties of using authentic videos do not concern on the level of the group, but on the tasks the teacher uses in the classroom. The use of video does not require a complete understanding of the text. For beginners that is general orientation in the situation, possibility to check their possibility to find some important information and not to be lost in the variety of vocabulary and grammar structures.

2. Authentic video lessons are very time consuming and require the teacher a detailed special preparation for the lesson. The problem here is that authentic videos have a lot of cultural content, which can require the teacher to look for relevant information useful for the students before introducing this kind of material.

Authentic video materials are increasingly very popular because they successfully provoke learner interest. This is largely due to the fact that they influence learners through various cues – visual, audio, kinesthetic – thus providing a more complete perception of the target language. In addition, in the mind of the learner the concept of enjoyment is essential and watching activities relate directly to it. Learners become more willing to participate actively in the learning process since they see the practical implications of what they are doing and, to some extent, perceive it as an entertaining activity. In order to increase the effectiveness of the lesson, the use of such

materials should be based on a careful selection of video materials and tasks designed for a specific level of the group with a clear rationale underlying them.

Список використаних джерел

1. Dunkel P., Pialorsi F. (2005), Advanced Listening Comprehension. Thomson Heinle.
2. Genhard, J.G. (1996). Teaching English as a foreign language: A teacher self-development and methodology. Ann Arbor: the University of Michigan Press.
3. Guariento W., Morley J. (2001). Text and task authenticity in the EFL classroom. *ELT Journal*, 55(4), 347–353.

Кукалов Микола Сергійович,
військовослужбовець Національної гвардії України

Науковий керівник – Захаренко Людмила Миколаївна,

кандидат психологічних наук, старший науковий співробітник наукової лабораторії з проблем психологічного забезпечення ННІ №4 Національної академії внутрішніх справ

ВРАХУВАННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ВЕРБАЛЬНОГО ТА НЕВЕРБАЛЬНОГО ІНТЕЛЕКТУ КУРСАНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Термін «інтелект» є досить поширеним та часто вживаним терміном. Інтелект – відносно самостійна, динамічна структура пізнавальних властивостей особистості, яка формується і проявляється в діяльності; обумовлена культурно-історичними умовами [1].

Зважаючи на значну поширеність різноманітних моделей інтелекту, слід виділити ієрархічну модель інтелекту, запропоновану американським психологом Д. Векслером. Науковець класифікував види інтелекту за рівнями: рівень загального інтелекту, рівень групових чинників; рівень специфічних інтелектуальних факторів. Д. Векслер поділяв інтелект на вербальний і невербальний [1]. Вербальний інтелект - інтегральне утворення, функціонування якого здійснюється у словесно-логічній формі з опорою переважно на знання. Вербальний (словесний) інтелект можна розглядати як розвиненість психічних пізнавальних функцій, котрі залежать від впливу культури, освіти. Невербальний

інтелект – інтегральне утворення, функціонування якого пов'язане з розвитком наочно-дієвого мислення з опорою на зорові образи і просторові уявлення [1].

З метою вивчення особливостей вербального і невербального інтелекту курсантів було проведено емпіричне дослідження. Вибірку склали 10 курсантів-першокурсників чоловічої статі, які навчаються на факультеті №2 – підготовки фахівців для Національної гвардії України за спеціальністю «Психологія» ступеня вищої освіти бакалавр. У дослідженні використовувалися окремі субтести тесту Д. Векслера (дорослий варіант): субтест «Словниковий запас» (на загальну обізнаність) і субтест «Завершення картинок» (на знаходження відсутніх частин картинок).

У першій частині дослідження вивчалися особливості вербального інтелекту респондентів за допомогою субтесту «Словниковий запас», який спрямований на вивчення вербального досвіду і вміння визначати поняття, виявляє словниковий запас, культуру мовлення і мислення. Відповідно до інструкції респондентам пропонували пояснити значення слів, а відповіді оцінювалися від 0 до 2 балів залежно від повноти відповіді.

Згідно з отриманими даними респонденти набрали від 24 до 36 балів. Найбільшу кількість балів – 36 балів та 35 балів отримали два курсанти.

У другій частині дослідження вивчалися особливості невербального інтелекту респондентів за допомогою субтесту «Завершення картинок», який спрямований на зорову спостережливість, здібність виявляти суттєві ознаки. Відповідно до інструкції респондентам потрібно було розглянути запропоновані картинки та вказати, яких деталей на них не вистачає. На кожную картинку відводилось 15 с. За правильну відповідь нараховувався 1 бал.

Відповідно до отриманих даних кількість правильних відповідей респондентів становить від 5 до 12; кількість неправильних відповідей – від 4 до 10. Із числа респондентів 7 осіб (70%) надали більше правильних відповідей, ніж неправильних, а 3 особи (30%) – більше неправильних відповідей. Загальні дані щодо правильних/неправильних відповідей респондентами, отриманих за даним субтестом, представлені у таблиці 1.

Таблиця 1

Загальні дані (за субтестом «Завершення картинок»)

Кількість правильних відповідей	Кількість неправильних відповідей
90	68

Відповідно до отриманих даних за субтестом «Завершення картинок», вцілому респонденти дали більше правильних відповідей, ніж неправильних, що свідчить про їх зорову спостережливість та здатність до моторно-перцептивної взаємодії із об'єктами навколишнього світу, що залежать від досвіду діяльності.

Середні значення показників вербального і невербального інтелекту респондентів за субтестами представлені у таблиці 2.

Таблиця 2

Середні значення показників вербального і невербального інтелекту курсантів за субтестами (у балах)

Вербальний інтелект	Невербальний інтелект
30,3	9

Відповідно до представлених у таблиці даних, із максимально можливих 84 балів за субтестом 6 «Словниковий запас» курсанти набрали 30,3 бали, що є нижче середнього рівня (середнє значення – 42 бали) та свідчить про розвиток їх вербального інтелекту нижче середнього рівня.

Із максимально можливих 16 балів за субтестом «Завершення картинок» курсанти набрали 9 балів, що є середнім значенням та відповідає середньому рівню розвитку їх невербального інтелекту.

Таким чином, за результатами виконання даних субтестів можна зробити висновок, що рівень розвитку вербального інтелекту респондентів – нижче середнього, а рівень розвитку невербального інтелекту – середній. При вивченні нових іноземних слів, лексичних і граматичних форм респондентам слід вдаватися до методів образного (ейдетичного) уявлення іншомовної лексики. Респондентам слід постійно збагачувати свій словниковий запас, завдяки частоті повторень переносити слова з пасивного запасу в активний. Із числа респондентів три особи будуть мати труднощі при засвоєнні нових термінів і понять, зокрема і при вивченні іноземної мови.

Список використаних джерел:

1. Смұльсон М.А. Психология развития интеллекта / М.А. Смұльсон. – К., 2011. – 276с.

*Литвиненко Яна Валеріївна,
викладач кафедри іноземних мов
Національної академії внутрішніх справ*

ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ МАГІСТРАМИ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ЮРИДИЧНОГО СПРЯМУВАННЯ

Невід'ємною частиною професійної підготовки майбутніх правознавців є вільне володіння іноземною мовою. При цьому, іноземна мова необхідна не тільки для практичного її використання в професійній діяльності, але й при здійсненні міжособистісної ділової комунікації. Тому, одним із актуальних завдань навчання іноземній мові у вищому навчальному закладі є формування та розвиток у тих, хто навчається, умінь використовувати мовні знання в практичній діяльності по спеціальності, а також з метою підвищення свого професійного рівня.

Зміст навчального курсу «Іноземна мова за професійним спрямуванням» для магістрів включає в себе навчання всім видам мовленнєвої діяльності (читання, аудіювання, говоріння, письмо). Метою навчання є формування та розвиток професійно-орієнтованої мовної компетенції магістрів[1].

Плануючи навчання іноземній мові в магістратурі, необхідно передбачити, щоб програма навчання поєднувала в собі комунікативну направленість мовної підготовки з комплексним підходом до формування мовних умінь та навичок майбутніх фахівців права.

Ефективним способом формування у магістрів практичних навичок ділової міжкультурної комунікації є цілеспрямоване вивчення різноманітних ситуацій, пов'язаних з майбутньою професійною діяльністю. Водночас, при вивченні ділової англійської мови необхідно розглядати виключно реальні ситуації професійного спілкування, такі як: складання резюме, ділове документування, проходження співбесіди при влаштуванні на роботу тощо.

В умовах глобалізації світової спільноти умінь, пов'язані з пошуком роботи молодим спеціалістом, можливістю вигідно представити свої професійні досягнення на ринку праці, дуже важливі. Успіх багато в чому залежить як від рівня володіння іноземною мовою, так і від здібності здобувача презентувати себе та свою кваліфікацію з найкращої сторони. Разом з тим, без знань культурологічних особливостей ділового спілкування іноземною мовою це зробити неможливо.

Письмова ділова комунікація має багато спільного з усним спілкуванням. Основні вимоги, які висуваються перед усним спілкуванням, багато в чому поширюються на письмове ділове спілкування. Культурологічні особливості ділової комунікації з іноземними партнерами є базовим елементом для письмового спілкування. Особливості ділового спілкування відображаються в діловому листуванні, яке є однією з найважливіших форм ділової письмової комунікації. Тому на заняттях з іноземної мови в магістратурі варто пропонувати студентам (слухачам) такі види завдань, як вивчення англomовних оголошень про пошук та пропозицію роботи, обов'язково порівнюючи та співставляючи їх з україномовним еквівалентом, аналіз та засвоєння правил складання резюме англійською мовою, підготовка мовлення до презентації на співбесіді. Особливо важливо, щоб, виконуючи такі вправи, студенти (слухачі) засвоювали лексико-фразеологічні норми ділової англійської мови [2].

Працюючи з лексикою, варто приймати до уваги специфіку лексичних засобів ділового та професійного дискурсу: велику кількість багатозначних службових та загальнонаукових слів, юридичних термінів та інтернаціоналізмів. Магістр повинен знати найбільш вживані фразеологічні поєднання, які часто зустрічаються в письмовому та усному мовленні професійного спілкування, а також слова та словосполучення, які характерні в ситуаціях ділового спілкування. Необхідно показати, що сучасна ділова англійська мова достатньо метафорична та ідіоматична.

В сучасних умовах навчання іноземній мові в магістратурі вищих навчальних закладів юридичного спрямування повинно передбачати розвиток у майбутніх спеціалістів умінь всіх видів читання, оволодіння навичками перекладу аутентичних текстів за спеціальністю та писемним мовленням (оформлення службових документів, ділове листування). Така ситуація обумовлена роллю письмового спілкування, яка суттєво зростає в зв'язку зі збільшенням можливостей, які надає Інтернет користувачам для оперативного обміну інформацією з іноземними партнерами. Саме тому, магістрам необхідні знання про правила оформлення ділових листів англійською мовою, а це можливо за умови оволодіння ними стандартними мовними кліше з використанням реквізитів в якості обов'язкового елемента документа.

Крім того, в якості підготовки до представлення своїх професійних та наукових досягнень магістри навчаються реферувати

свої магістерські дослідження іноземною мовою, складати анотації та писати короткі реферати до іноземних статей або частин монографій, які в подальшому можуть бути використані ними. При цьому у студента (слухача) з'являється можливість проявити самостійність та ініціативність у навчанні, що є необхідною умовою для формування в нього інтересу до учбової діяльності. В такому випадку магістри будуть відчувати користь та перспективність своєї роботи, а мотивація до занять з дисципліни «Іноземна мова за професійним спрямуванням» різко зросте. В результаті такого підходу студенти (слухачі) оволодіють методичним інструментарієм для подальшого удосконалення знань, умінь та навичок з іноземної мови.

Робота з іншомовною інформацією по спеціальності сприяє поглибленню знань магістрів в обраній ними галузі. Складання повідомлень іноземною мовою дозволить магістрам підготуватись як до можливих виступів на зарубіжних наукових форумах, так і до ділового спілкування з іноземними колегами.

Список використаних джерел

1. Робоча програма з навчальної дисципліни «Іноземна мова за професійним спрямуванням» [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.naiu.kiev.ua/zagalnoakademichni-kafedri/kafedra-inozemnih-mov/navchalno-metodichna-robota/navchalni-ta-robochi-programi.html>.

2. *Степанова М. М.* Обучение деловому английскому языку в магистратуре нелингвистического вуза /М. М.Степанова // Деловой иностранный язык: сб.науч. тр. – Вып. 4. Материалы XXXIX Международной филологической конференции (18 марта 2010 г.) / отв.ред. Л. А. Девель. – Санкт-Петербург: Культинформпресс, 2010. – С. 51-54.

*Lopatinskaia Iryna, PhD, Donetsk Law
Institute of MIA, associate Professor of
Foreign Languages Department*

NEEDS IN ENGLISH LISTENING AND SPEAKING SKILLS FOR FUTURE POLICE OFFICERS

The main criteria of selecting the Police Officers are general police skills in information technology, interpersonal skills and service mind sets. Their English proficiency becomes a secondary concern. But at the same time, our country will held such contest as Eurovision, Football Championship and other worldwide events, so according to functions of

Police Officers whose tasks are to deal with foreign tourists from many countries; the knowledge of English language plays an important role. In this regard, fluent and effective English communication is very important.

In routine work, the Police Officers communicate with the foreign tourists, they not only respond to the foreign tourists' needs, but also represent the country's image. As Richards points out, the English language is an international language and needed for people who work in tourism, business, and the civil services [3]. So, English especially listening and speaking skills are important for future Police Officers in order to provide simple information and solve the problems for the foreign tourists. Good listening and speaking skills minimize the misunderstanding in basic conversations. At the same time, these skills initiate positive impression and help them to achieve mutual goals.

We have studied needs and problems in English listening and speaking skills of Police Officers working in Ukraine. To our mind, the future Police Officers are needed to improve their English listening and speaking skills in main functions as follows: greeting and offering help, asking personal details and problems and wants, giving information about accommodation, tourist information, transportation, and emergency calls, giving directions, and giving advice and instruction in safety, travel, and shopping.

As for English training course, most future Police Officers are needed to have a good command of English listening and speaking skills, especially basic English conversation. The future Police Officers needed to learn via English textbooks and dialogue practice. Regarding listening and speaking problems of future Police Officers the main listening problems are a variety of English accents, being unable to catch the main idea, and listening basic expressions. The main speaking problems were saying basic expressions, speaking in complete sentences, and pronouncing English vowel sounds. The listening comprehension problem is when learners listen to an English speaker, they not only have to recognize words by hearing them, but they also have to recognize the words very quickly. Learners must be able to recognize and understand words immediately because, if they pause to think, the English speaker will keep speaking and learners will not comprehend what he/she says.

Even learners who have studied for years, they often still find listening comprehension quite difficult. Therefore, it is very important to maintain the listening fluency and the ability to recognize and understand English words and phrases punctually when learners perceive them. Listening and speaking skills are essential for future Police Officers during

any stage of providing services for foreign tourists. Functional communication takes listening and speaking skills that can be practised. The police officer require in their real situations are generally shown based on the needs and problems of such kind as: greeting and Offering Help; asking for Information; describing problems; complaining and showing sympathy; giving advice and instructions; giving directions; explaining the situation; describing people, etc.

All messages have a basic underlying purpose in communication with foreign tourists. To make the conversation precise and accurate is the main task of the future Police Officers. So, to be trained in listening and speaking skills related to the functional topics in providing services is necessary for future Police Officers. To improve listening skill, learners can study through many good practices: listening to the radio, to tapes, to native English speakers, and even to non-native speakers of English [1]. However, listening takes time because of some barriers such as worry, fear, semantics and language differences, and noise [2]. In order to become an effective listener, learners have to learn to manage what is going on in their own minds.

In conclusion, it can be said that English involves work-related needs and training for future Police Officers to enhance their English proficiency level. Furthermore, English training program will be designed to meet the specific needs of future Police Officers.

List of references

1. Mendelsohn, D. J. and Rubin, J. (1995). A Guide for the Teaching of Second Language Listening. San Diego, CA: Dominie Press, Inc.
2. Scarcella, R. C. and Oxford, R. L. (1992). The Tapestry of Language Learning: The Individual in the Communicative Classroom. Boston, MA: Heinle and Heinle Publishers.
3. Richards, Jack C. (1985). The Context of Language Teaching. Cambridge: Cambridge University Press.
4. Richards, Jack C. (2000). New Interchange: English for International Communication. Cambridge: Cambridge University Press.

*Loputko Olena, Ph.D in Pedagogics,
Associated Professor of the Department of
Foreign Languages of the National Academy
of Internal Affairs*

PROFESSIONAL COMPETENCE OF THE LEGAL TRANSLATOR

As we live in the global and unstable world its necessary to cope with the information in the neverending stream of the contemporary life and the English language is one of the main tools which enable us to do this. From this point of view, it is impossible to underestimate the role of English in the sphere of legal communication.

Number of cases in the International Courts, necessity to adopt our national legislation to the modernizations in the sphere of International Law, need in cross-countries professional communication in the field of Law Enforcement and a great amount of other factors underline the actuality of finding out the ways of developing and perfecting standards of the legal translation, as the competent representation in the case of an international legal translation is believed to be one of the main factors of success.

The notion “Legal translation” can be defined as “the translation within the field of law. As law is a culture-dependent subject field, the work of legal translation and its products are not necessarily linguistically transparent» [3]. Indeed, it has a number of peculiarities which are defined by the special character of the field. In order to be aware of them we should study general grounds of the translators’ work.

Professional translators are expected to be able to translate from one or two foreign languages into their native language. Translators also have different areas of specialization (e.g. literature, science and technology, law, medicine). The more a translator knows about a subject, the easier it will be to render texts accurately and quickly and spot errors.

In most western countries (the UK included) alongside undergraduate and postgraduate degrees in translation and languages, the main professional qualifications available are the Institute of Translation and Interpreting’s MITI (Qualified Member Status) for translators and the DPSI (Diploma in Public Service Interpreting), and the Chartered Institute of Linguists’ DipTrans (Diploma in Translation).

Coming closer to the legal sphere we should admit that the legal translator/interpreter should possess not only special language knowledge and be an expert in the sphere of Law but should also have some

communication skills, ethical background and strong mental health as constitutive parts of his/her professional competence.

Codes of conduct (sometimes also called codes of professional ethics) have been developed by most national and international translation and interpreting associations: firstly, to help regulate interactions between translators and translation users; and secondly, to help members to perform their job according to sound and consistent ethical principles.

The purpose of a code of conduct is usually to establish a common understanding of the standards of behaviour expected by the members of a professional body. The British Institute of Translation and Interpreting (ITI)'s code of conduct [2] establishes basic principles guiding translators and interpreters in areas such as:

1. Advertising.
2. Confidentiality.
3. Quality of Work.
4. Competence.
5. Contractual Arrangements.

According to the ITI's code of conduct [2], a professional translator should, for example:

- Only translate into their native language or 'a language of habitual use'. The translator's competence in those languages is assessed and certified by the professional body. (Art 4.1.1)

- Translate in a way that ensures 'fidelity of meaning and register', unless they have been specifically required by the client to re-create certain elements of the source culture or context. (Art. 4.1.2)

- Notify the client if there are errors, omissions or imprecise language in the source text. (Art. 4.1.4)

- Keep information and material translated confidential. (Art. 3.5.1).

Of course, the work of the legal translator/interpreter is a great challenge and includes much more aspects that can be mentioned in the article. According to the opinion of the professional court interpreters [1] the main aim of their work to put foreigners on an equal footing with the English-speaking person by eliminating the language and cultural barriers. In order to achieve this goal, he/she should demonstrate:

- a strong knowledge of the two languages;
- a very strong knowledge of the subject matter;
- a very strong active knowledge;
- nerves of steel;
- a very professional attitude;

➤ a neutral, impartial, professional position to facilitate the communication.

As a conclusion it can be added that even the amount of the strong professional knowledge, communicative skills and ethic principles does not guarantee complete avoiding of the tense and wrong situations at work. Constant professional practice, development and perfection of the specialists' skills are to be inseparable companions for those, who make legal translation their field.

List of the used Literature

1. Legal translation. Режим доступу до журналу: https://en.wikipedia.org/wiki/Legal_translation

2. The British Institute of Translation and Interpreting (ITI)'s code of conduct. Режим доступу до журналу: http://www.iti.org.uk/attachments/article/154/Code%20of%20professional%20conduct%2008%2009%202013_Final.pdf

3. Working with translation. On-line seminar. Режим доступу до журналу: <https://www.futurelearn.com/courses/working-with-translation>.

*Марцофей Ірина Сергіївна,
здобувач вищої освіти першого
бакалаврського рівня Університету
державної фіскальної служби України
Науковий керівник - Жерж Наталія А.,
кандидат юридичних наук, доцент кафедри
кримінального права та кримінології,
заступник Директора Навчально-наукового
інституту права з наукової роботи*

ГРА ЯК ЕФЕКТИВНИЙ МЕТОД НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНІЙ МОВІ

В контексті сучасних глобалізаційних процесів, в тому числі і євроінтеграції, неабиякого значення набуває знання іноземної мови. Воно поступово перестає бути просто бажанням деяких людей і перетворюється на реальну необхідність. Переважна більшість роботодавців на сьогодні до обов'язкових вимог щодо кандидатів на посаду включають знання однієї іноземної мови, а іноді і двох, на досить високому рівні. Тому на даний етап розвитку громадянського суспільства, в Україні перед освітніми закладами постає завдання надати ґрунтовні та якісні знання з професійної іноземної мови, але

цьому стоять на заваді застарілі методи навчання, які вже давно необхідно залишити в минулому.

Одним із найефективніших методів вивчення іноземної мови є гра. Цей метод не можна назвати новітнім, проте його використання у вищих навчальних закладах нашої країни не є популярним.

Дидактична гра — «творча форма навчання, виховання і розвитку студентів, школярів і дошкільників» [1, с. 31]. Вони розвивають розумові процеси особи (увагу, пам'ять, мислення, мову і т. д.), тому вони є універсальним засобом для викладання будь-якого курсу.

Враховуючи основні напрями вивчення іноземної мови (фонетика, лексика, граматики), можна виділити такі види дидактичних ігор:

1. Фонетичні ігри — спрямовані на удосконалення вимови, навичок читання.

2. Лексичні ігри — застосовуються для збагачення словникового запасу, підвищення розуміння закономірностей словотворення різних частин мови, засвоєння сталих виразів.

3. Граматичні ігри — спрямовані на вивчення правил побудови речення, використання артиклів і т.д.

Для майбутніх фахівців з права можуть бути корисними, наприклад, такі дидактичні ігри для вивчення англійської мови:

1. «Снігова лавина» («Snowball») — одна з найпоширеніших лексичних ігор. Студент називає слово, яке стосується теми заняття, наступний повинен повторити це слово та додати своє і т.д. Перемагає студент, який повторить всі слова, які назвали його одногрупники. Наприклад: punishment — punishment, fine — punishment, fine, execution — punishment, fine, execution, misdemeanor — punishment, fine, execution, misdemeanor, felony — ...

2. «Один зайвий» («Odd One Out») — одна з фонетичних ігор, під час якої викладач пропонує обрати 1 зайве слово з 3, тому що там наголос падає на інший склад, ніж у всіх інших словах. Наприклад: senate, power, judicial; authority, justice, supreme; court, error, review.

3. «Лото» — лексична гра, суть якої полягає у тому, що кожен студент отримує лист із юридичними термінами. Викладач (А) промовляє тлумачення термінів, а студент (Б) повинен швидко знайти і назвати його. Наприклад:

А: «Sum of money that somebody is ordered to pay for breaking a law or rule».

Б: «Fine».

А: «Lawyers trying to prove somebody's guilt».

Б: «Prosecution».

Отже, необхідно зазначити, що гра може бути застосована не лише для розваг, але й вона є досить ефективним методом для іншомовної підготовки фахівців з права, яку активно використовують на модернізованих додаткових курсах з іноземних мов, але нею нехтують у вищих навчальних закладах.

Список використаних джерел

1. Щербань П. М. Навчально-педагогічні ігри у вищих навчальних закладах: Навч. посібник для студентів вищ. навч. закл. – К.: Вища школа, 2004 – 206 с.

*Марченко Ірина Володимирівна, старший
викладач кафедри іноземних мов
Національної академії внутрішніх справ*

СПИСУВАННЯ ЯК ВИД НАВЧАЛЬНО-ТРЕНУВАЛЬНИХ ВПРАВ У ПРАКТИЦІ НАВЧАННЯ УСНОГО МОВЛЕННЯ

Головне призначення іноземної мови як предметної області навчання бачиться в оволодінні курсантами умінням спілкуватися іноземною мовою. Мова йде про формування комунікативної компетенції, тобто здатності і готовності курсанта здійснювати як безпосереднє спілкування (говоріння, розуміння на слух), так і опосередковане (читання з розумінням іншомовних текстів, письмо). Формування комунікативної компетенції є провідною метою навчання і воно потребує підкріплення. Таким підкріпленням може бути аудійне сприйняття матеріалу, що засвоюється, в мовній зарядці або в мові викладача, куди новий матеріал включається спеціально, та зорові підкріплення під час виконання аудиторних та поза аудиторних завдань. Вчені довели, що у 90% людей зоровий канал сприйняття інформації набагато сильніший в порівнянні зі слуховим. Тому можемо припустити, що обсяг і міцність засвоєного лексичного і граматичного матеріалу, сприйнятого через зоровий канал зв'язку, будуть значно вищими.

Один з видів підкріплення є комплексним і тому універсальним для формування навичок УМ, і він пов'язаний з письмом. Письмо, говоріння і читання найбільш взаємопов'язані між собою. Письмо є універсальним закріплювачем інформації. Воно визнається психологами і фізіологами найскладнішим видом мовленнєвої

діяльності, до якої залучаються всі мовленнєві аналізатори: слухомоторні, рукомоторні, слухові.

Як і говоріння, письмо є експресивним продуктивним видом мовленнєвої комунікації. Процес писемного мовлення починається з мовлення внутрішнього. Саме у внутрішньому мовленні готується програма висловлювання, проводиться відбір лексичних одиниць, граматичне оформлення речень, їх логічне поєднання в абзаци. Увесь процес складається з внутрішнього промовляння та фіксації підготовленого матеріалу на папері, що вимагає автоматизованого оперування звуко-графічними асоціаціями.

Бачиться доцільним розрізняти два поняття – «письмо» і «запис». Більш детально зупинимось на останньому. «Запис» мови як допоміжний вид діяльності здійснюється на двох рівнях:

1) репродуктивний рівень – запис (фіксація) слів, словосполучень, речень без зміни. Головне, щоб курсанти були привчені повторювати фразу, яку вони переписують, пошепки, перш ніж вони її запишуть. Ця умова є зовсім обов'язкова, без цього запропонований прийом втрачає свої переваги, тому що він є єдиним видом роботи, коли в засвоєнні матеріалу беруть участь всі чотири аналізатора: курсант чує фразу, промовляє її, записує і прочитує. Найголовнішим в практиці списування є те, що курсанти мають усвідомлювати сенс того, що вони списують.

2) рівень продуктивний – запис мовлення інших людей у вигляді його конспектування (на слух) або реферування (візуально), коли відбувається трансформація сприйнятої форми висловлювань.

Обидва рівня «запису» мають місце в процесі спілкування; різниця між ними криється в рівні володіння мовленнєвим умінням (продуктивний вимагає володіння не тільки письмом, але і аудіюванням, і читанням). Як підкріплення на етапі формування навичок УМ слід використовувати тільки репродуктивний рівень, також письмо-репродукція як підкріплення може мати місце при підготовці усних висловлювань. До того ж списування розвиває «пам'ять зору і пильність орфографічну».

За характером розумової діяльності тих, хто навчається, списування – це аналітико-синтетична вправа. Під час списування в більшості випадків записові слів (синтез) передують ряд аналітичних дій – зорове сприймання їх, лексико-граматичне осмислення, орфографічний аналіз, запам'ятовування тощо.

У навчанні лексики або граматики письмова фіксація матеріалу дає змогу створювати додаткові асоціації, що допомагають запам'ятовувати лексичні одиниці, речення, структурні зразки;

організовувати письмові вправи, які сприяють розвиткові навичок користування лексичними та граматичними явищами; повторювати матеріал, який зафіксований у зошитах курсантів;

організовувати усні вправи, спираючись на зафіксовані в зошитах структурні зразки, лексичні елементи.

Поєднання в пам'яті слухо-мовленнєворухових образів внутрішнього мовлення та зоро-рукомоторних образів у процесі письма забезпечує комплексне засвоєння знань. Створені у такий спосіб стійкі асоціації сприяють ефективнішому сприйняттю, запам'ятовуванню і відтворенню матеріалу.

На практичних заняттях з ІМ курсанти мають оволодіти письмом в тій мірі, яка необхідна для того, щоб допомогти їм оволодіти лексико-граматичним матеріалом, необхідним для розвитку і вдосконалення усного мовлення та читання. Письмо формує навички орфографічно правильного написання слів, словосполучень та речень, також письмове виконання різних вправ сприяє кращому засвоєнню навчального матеріалу. Письмо має позитивний вплив на процес навчання ІМ: курсанти записують значну частину навчального матеріалу і користуються цими записами при заучуванні, повторенні, закріпленні; вони привчаються до різних видів письмових вправ, що є необхідним елементом розвитку умінь і навичок УМ. Недостатня увага до письма у навчанні іноземних мов веде до збіднення навчального процесу, до швидшого забування, втрати умінь та навичок, здобутих значними зусиллями.

Від простих завдань списування курсанти переходять до завдань різного ступеня складності, що вимагають творчого підходу до вирішення поставлених в них завдань, таких як: озаглавити смислові відрізки тексту, написати питання до тексту, відповісти письмово на запитання, скласти план повідомлення. Важливу навчальну функцію виконують письмові роботи, пов'язані з прочитаним текстом. Практика навчання ІМ довела, що наступні вправи дуже допомагають кращому розумінню тексту і формулюванню думок у зв'язку з прочитаним: «Скоротіть текст, виписавши з нього тільки ті речення, які передають основний його зміст.», «Викладіть зміст тексту у трьох-п'яти реченнях.», «Випишіть речення, з яких ви дізналися для себе щось нове.»

Узагальнюючи вищезазначене, можна стверджувати, що використання письма на заняттях з іноземної мови має свої методичні переваги. Оскільки у процесі письма задіяні всі аналізатори і відбувається опора на всі види відчуттів, письмо реально підвищує

результат запам'ятовування при закріпленні лексичних та граматичних навичок. Письмо підтримує процес навчання аудіювання, говоріння та читання, дозволяє залучати до роботи одночасно всіх, хто навчається, і здійснювати індивідуальний контроль їх навичок та умінь, вчить самоконтролю і самокорекції (В.А. Бухбіндер). До того ж, під час письмових робіт, особливо інтроверти, захищені від передчасних зауважень з боку викладача і мають таким чином добру можливість для самовираження й отримання впевненості у своїх силах (Г.А. Рау). А. Р. Лурия, підкреслював, що «учень ніколи не пише мовчки», «він промовляє кожне слово». Роль такого озвучування внутрішньої мови не можна недооцінювати в плані тренування усного мовлення. Проголошення записуваних слів, але неодмінно так, як вони пишуться, рекомендував В. І. Тихомиров.

Список використаних джерел

1. <http://studcon.org/spysuvannya-yak-vyid-navchalno-trenuvalnyh-vprav-u-praktyci-navchannya?page=1>
2. <http://refs.in.ua/navchannya-inozemnih-mov-u-zagalenoosvitnih-zakladah-pidruchni.html?page=17>

*Маслун Анастасія Олегівна,
викладач Національного університету
оборони України ім. Івана Черняховського*

ВИКОРИСТАННЯ ІГРОВИХ ВПРАВ ПІД ЧАС ПРАКТИКИ ГОВОРІННЯ

Сучасний світ вимагає від будь-якого фахівця володіння іноземною мовою на достатньому для вільної комунікації рівні, який забезпечить ефективне спілкування у професійній діяльності та повсякденних ситуаціях. Саме тому навчання говоріння, у комплексі з читанням, аудіюванням, письмом, є основною метою вивчення англійської мови як мови міжнародного спілкування.

У даній статті розглядається питання використання граматичних і комунікативних ігрових вправ під час практики говоріння.

Одним зі способів навчання говоріння є залучення різних комунікативних і граматичних ігор, які можуть використовуватися під час групових або парних робіт [7]. Гра – це діяльність з елементами розваги і змагання, під час якої студенти працюють у парах або групах для досягнення мети гри, підпорядковуючись певним правилам. Ігрові вправи є цікавими як для студентів, так і для викладачів, оскільки такі

завдання допомагають встановити сприятливі умови для відкритого спілкування і використання усієї креативності під час говоріння [2].

Різноманітні ігри дозволяють проводити практику вмінь і навичок для закріплення вивченого матеріалу у невимушеній атмосфері, оскільки студенти працюють разом над певним завданнями, такими як, опис картинки, поєднання слів у речення, знаходження двох однакових малюнків, слів, дискусія, інтерв'ю, вигадування кінцівки, початку тексту, заповнення пропущеної інформації тощо.

Ігри виконують кілька функцій: спонукальну (студентам цікаво виконувати нетипові завдання), комунікабельну (в учнів з'являється можливість попрактикувати набуті знання між собою), самореалізації (кожен гравець може використати свою фантазію, адже для виконання завдання немає жодних обмежень), розважальну, діагностичну і корекційну (під час самостійної роботи у парах групах викладач і студент можуть знаходити відхилення у знаннях і вміннях і виправляти їх [7]).

Виділяють два типи ігор: граматичні ігри, які використовуються для практики використання правильних граматичних форм, і комунікативні, завдання яких полягає в обміні інформацією між гравцями [3]. І хоча, ці типи ігор забезпечують різні цілі, вони поєднують у собі усі види мовленнєвої діяльності: читання, говоріння, письмо, аудіювання, де учні використовують набуті знання з граматики, використовують вивчену лексику та корисні фрази для спілкування у певній ситуації мовлення, адже без правильного використання мови неможливо досягти комунікативної мети [3]. Існують різні типи ігор, які залучають під час вивчення різноманітних лексичних або граматичних тем: 1. гра-класифікація; 2. гра на заповнення пропусків; 3. гра-загадка; 4. гра-зіставлення; 5. рольова гра; 6. гра-обмін; 7. гра-опис; 8. гра-дискусія тощо.

Під час занять за допомогою ігор студентів залучають до групової або парної роботи для практики говоріння у формі діалогу і монологу. Наприклад, вивчаючи нову граматичну структуру, для закріплення викладач пропонує студентам хором повторити її [1, с. 40]. У такий спосіб кожен може бути залученим до говоріння, разом з тим учні не соромляться висловлювати свої думки. Групові ігри можуть використовуватися і для повторення вивченої лексики. Наприклад, «Вгадай слово», де кожен студент має пояснити значення або дати переклад обраного слова, а його колеги, мають вгадати, що це за слово і дати відповідник англійською мовою. Гра-загадка є ефективним видом гри для роботи в групі. Наприклад, студенти

повинні вибрати відому людину, предмет, слово тощо, а його колеги мають задати йому кілька питань, щоб отримати підказку [3]. Гра триває доти, доки учасники не вгадають цю людину. Формою рольової гри є гра на створення діалогу. Студентам дається певна комунікативна проблема, яку вони мають розв'язати. Під час такої вправи учасники вчаться ставити питання, реагувати на репліки партнера, використовувати існуючий словниковий запас і повсякденні фрази [1, с. 88]. Монологічне мовлення можна практикувати за допомогою гри «Розкажи групі про...», де студент має обрати одне з будь-яких поданих питань і презентувати коротеньку розповідь. Цікаві вправи такого типу своїм форматом настільної гри, під час якої учасники можуть використовувати фішки і гральні кубики, таким чином з'являється елемент спонтанності завдання [5]. Ігри-дискусії дозволяють студентам висловити власні думки щодо заданої проблеми, кожен має можливість презентувати свою власну точку зору, погодитися або не погодитися з думкою свого колеги тощо. Працюючи у парах або групах, студенти вчаться співпрацювати з колегами, реагувати на їх слова і дії, використовуючи вивчені граматичні структури і лексику. Саме така діяльність наближує ігрову вправу до реальних умов комунікації.

Отже, ігри є чудовою практикою невимушеного спілкування, оскільки кожна гра має мету і завдання, що полегшує студентам процес спілкування. Ігри повинні уважно підбиратися, аби стати додатковим ресурсом знань і вмінь до теми заняття. Важливо слідкувати за часом, відведеним на гру, і реакцією самих учасників на гру [2]. Роль викладача під час завдань-ігор – це пояснити правила гри, мету і результат, слідкувати за виконанням завдань, бути «ресурсом» лексики і необхідних граматичних структур, допомагати у складних питаннях. Використання ігор на заняттях є ефективним методом тренування та закріплення набутих навичок з говоріння, читання, письма, аудіювання.

Список використаних джерел

1. Cross, David. A Practical Handbook of Language Teaching. Hemel Hempstead, 1992. – 296 p.
2. Deguang Zhu. Using Games to Improve Students' Communicative Ability [Electronic resource] / Deguang Zhu. – Режим доступу: <http://www.academypublication.com/issues/past/jltr/vol03/04/28.pdf> (last access: 06.05.17).

3. Jacobs, George. Using Games in Language Teaching [Electronic resource] / George Jacobs. – Access mode:

<http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:wD1Bx9out70J:www.georgejacobs.net/MIArticles/Games%2520for%2520Language%2520teaching.doc+&cd=1&hl=uk&ct=clnk&gl=ua> (last access: 06.05.17).

4. Hadfield, Jill. Elementary Grammar Games [Electronic resource] / Jill Hadfield. – Access mode: <https://www.scribd.com/doc/21349490/Elementary-Grammar-Games-Jill-Hadfield> (last access: 06.05.17).

5. Kay, Susan. Reward Elementary Resource Pack [Electronic resource] / Susan Kay. – Access mode: <https://www.slideshare.net/beathetrix/236901188-rewardelementaryresourcebook> (last access: 06.05.17).

6. Кукшин В. Ігрові технології на уроках [Електронний ресурс] / В. Кук- шин. – Режим доступу: <http://osvita.ua/school/method/technol/759/> (дата звернення: 05.05.17).

7. Фіцула М. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] / М. Фіцула. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/70107/pedagogika/pedagogika_vischoyi_shkoli

*Могилевська Віра Андріївна,
викладач кафедри іноземних мов
Національної академії внутрішніх справ*

BENEFITS OF TECHNOLOGY USE IN ENGLISH FOR SPECIFIC PURPOSES

English for Specific Purposes (**ESP**) has a long history and has become increasingly popular since the 1960s [1, с. 9]. In the beginning, teachers often thought that in ESP courses, teaching specific vocabulary was their task. However, in many situations adult professionals know the technical terms related to their field much better than the teacher, who often does not know the field-specific terminology [8]. What learners need is to learn how to use those words in sentences, how to understand authentic texts with certain field-specific expressions, or how to communicate effectively in typical situations that arise in their jobs. This is why the analysis of needs, discourse genre, and linguistic corpora has become so important [5; 7] in ESP.

Just as in general English language teaching and learning, technology in its various forms has long been used in ESP, whether in the form of a tape recorder or sophisticated digital technology. ESP teachers

have always used available tools to devise materials and create situations relevant to their students' needs [2]. However, technology's role in language learning in general, and in ESP in particular, has changed over time and significantly so in recent years. Not only has the view of learning changed with time, from the behaviourist to communicative to an integrative view, but technology has also evolved and become more ubiquitous in everyday life, and particularly in the professional world. Both of these have affected how technology is employed in ESP lessons.

There are many different technologies that are successfully used in ESP courses from the traditional tape recorder or CD player, to interactive whiteboards, ICT, Web 2.0 tools, mobile technologies and 3D virtual environments, etc. As ESP puts emphasis on the needs of learners, and authentic materials and tasks, IT has become a very suitable tool for ESP, allowing ESP learners to collaborate and engage in authentic communication in their professional discourse community, to access up-to-date information relevant to their profession, and to publish their ideas, which can all give them a sense of empowerment as learners.

Some benefits of technology in language learning are the same for ESP learners as for general English learners. For example, finding native speakers as learning or communication partners or reading or watching the news in the target language for those who do not have easy access to these locally. In lessons, teachers can bring the outside world into the classroom, provide authentic contexts in which English is used, expose students to different varieties and accents of English, and give students listening practice. But, whereas in general English lessons even the teachers themselves can be a valuable resource for listening, speaking and authentic language use, in many cases technology, whether, for example, in the form of videos or on the internet, is the only means for ESP students to access the specific language they need in order to communicate appropriately. Butler-Pascoe [4, c. 1] states that it is the 'hybrid nature of ESP', having to teach both the language and the 'field-specific content' that makes it challenging for teachers, who often do not have the field-specific knowledge to teach. Although it is not usually the case that teachers also have to teach the content, especially when teaching adult professionals, they do need to teach the field-specific language, which they might not always know, and which changes and develops over time.

When teaching professionals, the needs also go beyond the language itself; they also require the use of authentic tasks, tools, and context [3; 6]. According to Butler-Pascoe [4, c. 2], 'at least three primary models exist for delivering ESP instruction:

1. ESP taught by English teachers using field-specific content.
2. Field-specific courses taught by teachers in the disciplines using English as the language of instruction.
3. A collaborative model in which both English and field-specific teachers have joint input into the development and/or teaching of the course' and 'innovative uses of today's technology' can play an important role in all three. Interestingly, Butler-Pascoe [4] mentions that, besides being used for teaching and learning ESP, the same technologies can also be used to help ESP teachers communicate with each other and their students.

Butler-Pascoe [4, c. 2–3] lists **14 advantages of technology for ESP:**

1. Provides interaction and communicative activities representative of specific professional or academic environments.
2. Fosters understanding of the socio-cultural aspects of the language as practised in various fields and professions.
3. Provides comprehensible field-specific input and facilitates student production.
4. Provides sheltering strategies for language development and content-specific understanding (modelling, bridging to students' background experiences, contextualising, metacognitive activities, etc.).
5. Uses task-based and inquiry-based strategies reflective of tasks in discipline-specific settings and situations.
6. Uses authentic materials from specific disciplines and occupations.
7. Supplies authentic audiences, including outside experts in specific fields.
8. Supports cognitive abilities and critical thinking skills required in the disciplines.
9. Uses collaborative learning.
10. Facilitates focused practice for the development of reading, writing, listening, and speaking skills across the curriculum and disciplines.
11. Is student-centred and addresses specific needs of students.
12. Uses multiple modalities to support different learning styles.
13. Meets affective needs of students: motivation, self-esteem, and autonomy.
14. Provides appropriate feedback and assessment of content knowledge and English skills.

Whether they like technology or not, ESP teachers today cannot afford not to integrate technology into their courses, because technology plays an essential role in their learners' everyday professional lives, in which they need digital and electronic literacy skills to communicate internationally across cultural borders using different media, and to become autonomous learners who can keep up with the fast-paced professional world.

In ESP the reason for using technology is not only or always because it makes learning the language more effective or efficient, but also because it can offer tools that simulate real life work situations, while giving students the opportunity to acquire and practise essential 21st century professional skills.

Список використаних джерел

1. Anthony, L (1997) English for Specific Purposes: What does it mean? Why is it different? On-CUE 5/3: 9–10. Available online at: www.antlab.sci.waseda.ac.jp/abstracts/ESParticle.html

2. Arnó-Macià, E (2012) The Role of Technology in Teaching Languages for Specific Purposes Courses. The Modern Language Journal 96/Focus Issue: 89–104.

3. Bremner, S (2010) Collaborative writing: Bridging the gap between the textbook and the workplace. English for Specific Purposes 29: 121–132.

4. Butler-Pascoe, ME (2009) English for Specific Purposes (ESP), Innovation, and Technology. English Education and ESP 1–15.

5. Dudley-Evans, T and Johns, AM (1991) English for Specific Purposes: International in Scope, Specific in Purpose. TESOL Quarterly 25/2: 297–314.

6. Evans, S (2012) Designing email tasks for the Business English classroom: Implications from a study of Hong Kong's key industries. English for Specific Purposes 31: 202–212.

7. Hewings, M (2002) A History of ESP. ESP World Journal 1/3. Available online at: www.esp-world.info/Articles_3/Hewings_paper.htm

8. Smoak, R (2003) What is English for Specific Purposes? English Teaching Forum 41/2: 22–27.

Попутняк Андрій Едуардович,
курсант 2 року навчання факультету №2 –
підготовки фахівців для Національної
гвардії України Навчально-наукового
інституту №3 Національної академії
внутрішніх справ

**Науковий керівник - Захаренко Людмила
Миколаївна,** кандидат психологічних наук,
старший науковий співробітник наукової
лабораторії з проблем психологічного
забезпечення навчально-наукового
інституту №4 Національної академії
внутрішніх справ

ОСОБЛИВОСТІ МІЖОСОБИСТІСНИХ ВІДНОСИН У НАВЧАЛЬНІЙ ГРУПІ КУРСАНТІВ-ПЕРШОКУРСНИКІВ

Міжособистісні відносини як сукупність зв'язків, що складаються між людьми, включають сприйняття і розуміння людьми один одного, міжособистісну привабливість, взаємодію та поведінку. Найважливіша риса міжособистісних відносин – емоційна основа [1]. Об'єктивна і суб'єктивна значущість міжособистісних стосунків обумовлює увагу до цього явища представників багатьох наук. Науковці однакові в тому, що поглиблення розуміння закономірностей міжособистісних стосунків – одна з умов вирішення проблеми розвитку особистості, її виховання.

З метою вивчення психологічних особливостей міжособистісних відносин курсантів-першокурсників було проведено емпіричне дослідження. Вибірку склали 12 курсантів-першокурсників чоловічої статі 13 групи факультету підготовки фахівців для Національної гвардії України за спеціальністю «Психологія» ступеня вищої освіти бакалавр.

Дослідження проводилося за методикою Т. Лірі «Дослідження міжособистісних відносин», яка призначена для вивчення взаємин у малих групах. Дана методика містить 128 оцінних суджень, які відносяться до восьми типів відносин. Максимальна оцінка – 16 балів, але вона розділена на чотири ступені виразності відносини: 0-4 бали – низький (адаптивна поведінка); 5-8 балів – помірний; 9-12 балів – високий (екстремальна поведінка); 13-16 балів – екстремальний (до патології). Отримані дані у групі представлені у таблиці 1.

Таблиця 1

Середні значення шкал типів відносини до навколишнього

Авт оритар ний	Ег оїсти чний	Аг ресив ний	П ідозр ілий	Пі дкорє ний	З алеж ний	Др ужелю бний	Аль труїсти чний
10, 33 ± 2, 46	9,6 7 ± 2, 77	9, 83 ± 1 ,75	9, 25 ± 2,99	8, 50 ± 2 ,11	9, 50 ± 3,26	7,5 8 ± 2,6 8	8,17 ± 2,48

Відповідно до представлених у таблиці даних дружлюбний (7,58) і альтруїстичний (8,17) типи міжособистісних відносин помірно виражені, що відповідає адаптивній поведінці, решта типів – високо виражені, що відповідає екстремальній поведінці. За кожною зі шкал мінімальні значення знаходяться в діапазоні від 4 до 7 балів, максимальні значення – від 11 до 14 балів, що свідчить про високу та надто високу (екстремальну) вираженість міжособистісних відносин в групі.

З метою представлення отриманих даних було побудовано умовну схему у вигляді кола, розділеного на сектори. Згідно з Т. Лірі по горизонтальній і вертикальній осях кола позначаються чотири орієнтації: домінування-підпорядкування, дружлюбність-підкореність. Чим ближче результати респондента до центру кола, тим більше взаємозв'язок цих двох змінних, а відстань від показників від центру кола вказує на адаптивність або екстремальність інтерперсональної поведінки. Отримані результати представлені на малюнку.

Рис. Схематичне представлення типів міжособистісних відносин групи

Як видно із представленої схеми, для міжособистісних відносин між членами групи більше характерне домінування, ніж підкорення, а також агресивність. Найбільш представленими типами міжособистісних відносин є авторитарний, егоїстичний і агресивний.

З метою встановлення взаємозв'язків між типами міжособистісних стосунків респондентів групи було проведено кореляційний аналіз Пірсона (див. табл. 2).

Таблиця 2

Кореляційні взаємозв'язки показників типів міжособистісних відносин у групі

	Авторитарни й	Підозріли й	Залежни й
Агресивний	-0,704	0,461	0,207
Підкорений	0,490	-0,670	0,000
Дружелюбний	-0,460	0,196	-0,630

За допомогою кореляційного аналізу Пірсона встановлено, що існують обернені кореляційні взаємозв'язки агресивного і авторитарного ($r=-0,704$; $p=0,011$), підозрілого і підкореного ($r=-0,670$; $p=0,017$), залежного і дружелюбного ($r=-0,630$; $p=0,028$) типів міжособистісних відносин респондентів. Зростання у міжособистісних відносинах авторитарності зумовлює зменшення агресивності, зростання підозрілості – зменшення підкореності, зростання залежності – зменшення дружелюбності.

Таким чином, міжособистісні відносини у групі характеризуються прагненням до домінування, а також авторитарністю, агресивністю, егоїстичністю, що високо виражені. Зважаючи на те, що це група першокурсників, керівництву курсу, психологу потрібно проводити психопрофілактичні заходи, спрямовані на згуртування курсантського колективу, формування позитивних міжособистісних стосунків між його членами.

Список використаних джерел

1. Психологія: Підручник для студ. вуз. / За ред. Ю.Л.Трофімова. – 3-тє вид., стереотип. – К.: Либідь, 2001. - 558 с.

*П'янківська Людмила Володимирівна,
здобувач Національного університету
оборони України ім. Івана Черняховського,
асистент кафедри педагогіки, психології
медичного та фармацевтичного права
Національної медичної академії
післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика*

ЖИТТЕСТІЙКІСТЬ – ОСНОВА ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я КУРСАНТА

Соціально-економічні, політичні, інформаційні чинники, тривале реформування Національної поліції України, особливості освітньої та службової діяльності спеціалізованого вищого навчального закладу системи МВС певною мірою є стресовими для курсанта. Саме ці умови сьогодення змушують його максимально знаходити і ефективно використовувати не тільки власні адаптаційні можливості та потенціал, але й необхідні ресурси, тобто мати високу життєстійкість.

Життєстійкість – це певний спосіб виживання, самозбереження та мобілізації особистості в складних життєвих ситуаціях, що є основним показником психічного здоров'я людини.

Вперше цей термін “hardiness” як “витривалість”, “стійкість” ввів американський психолог С. Мадді, а Д. Леонтьєв – запропонував використовувати дану властивість особистості як “життєстійкість”. Такі поняття як емоційна стійкість, стресостійкість, психологічна надійність не тотожні життєстійкості, а є її складовими.

Життєстійкість – особливий цілісний двохкомпонентний конструкт (діяльнісний та психологічний), що дозволяє перетворити певну складну життєву ситуацію, що змінилася, на потенціальну можливість для саморозвитку. Діяльнісний компонент включає в себе: певні дії, спрямовані на досягнення бажаних цілей, уміння здійснювати самоконтроль в складних життєвих ситуаціях, турбуватися про власне здоров'я, а психологічний – передбачає покращення взаємодії з соціальним середовищем, світом тощо.

Життєстійкість складається із трьох основних установок: включеність, контроль, “прийняття ризику”. Включеність визначається певною зацікавленістю діяльністю. Контроль вказує на постійне самоспостереження і узгодження його з певними нормами, вимогами соціального середовища. “Прийняття ризику” характеризується

переконаністю людини в тому, що все те, що з нею трапляється, сприяє її саморозвитку за рахунок набуття досвіду та готовності діяти у відсутності надійних гарантій успіху.

Дослідження рівня сформованості системи життєстійкості та її компонентів у курсантів здійснювалось за допомогою методики життєстійкості С. Мадді, адаптованої Д.Леонтьєвим [1].

Вибірку склали 177 курсантів чоловічої статі 3-4 курсів Національної академії внутрішніх справ. Середній стаж служби на момент проведення тестування становив 3,3 роки, вік опитаних – 20,8 років.

За результатами проведеного дослідження встановлено, що висока система життєстійкості притаманна 91,5% опитаних курсантів, низька проявляється у 7,9%, респондентів, а середня – у 0,56%.

Можна стверджувати, що курсанти переживають життєві події, як ті, що їх цікавлять та в цілому задовольняють, а сама специфіка професійної діяльності є їх власним особистісним вибором, що стимулює для пізнання нового. Вони здатні використовувати гнучкість у взаємовідносинах та вирішенні життєвих ситуацій, а також застосовувати ефективну саморегуляцію [3].

Подальший аналіз засвідчує вираженість високих показників у системі життєстійкості досліджуваних: “прийняття ризику” (92,7%), контролю (93,2%), включеності (88,1%).

Домінуючими показниками системи життєстійкості є включеність (середній бал складає 45,58 бали), контроль (39,31 бала), а менш вираженим є показник “прийняття ризику” (19,52 бала).

Отже, у курсантів в цілому проявляється активність у всьому, що відбувається навколо. Наявність надмірного самоконтролю свідчить про намагання впливати на події та не бути бездіяльними. Вираженість, “прийняття ризику” сприяє їх саморозвитку за рахунок знань, отриманих із власного життєвого досвіду.

Слід зазначити, що потрапляючи у складну життєву ситуацію, курсанти намагаються знаходити шляхи їх подолання та вирішення, розробляють власні копінг-стратегії (пошук соціальної підтримки, самоконтроль, соціальний контакт тощо). При цьому частий пошук майбутніми поліцейськими соціальної підтримки підтверджує прояви у них соціальної залежності та незрілості, як особистостей.

Майбутнім офіцерам, для подальшої успішної професійної діяльності, необхідно підтримувати вже набуті знання, вміння та навички і в подальшому формувати специфічні особливості службової діяльності. С. Мадді умовно називає цей стиль “стилем Прометей”.

При цьому, особливу увагу необхідно приділяти особам у яких виявлені низькі показники системи життєстійкості та здійснювати необхідну комплексну психопрофілактичну роботу.

До основних напрямів підвищення життєстійкості у курсантів можна віднести психопрофілактичну роботу, спрямовану на свідоме дбайливе ставлення до свого здоров'я, підвищення стійкості до стресів, мотивації до діяльності і позитивне ставлення до неї, планування часу і життєвої перспективи, навчання навичкам ефективної комунікації і ефективним копінг-стратегіям поведінки та ін.

Резюмуючи вищевикладене слід зазначити, що саме високий рівень життєстійкості допомагає курсанту краще витримувати значні навантаження в процесі освітньої та службової діяльності і ефективно долати стресові ситуації та стає стимулом для усвідомлення і переосмислення певних умов життя, заставляє майбутнього працівника поліції долати труднощі і перемагати обставини, а також загартовує його характер і розвиває силу духу.

Список використаних джерел

1. Водопьянова, Н. Е. Психодиагностика стресса. – СПб.: Питер, 2009. – 336с.
2. Леонтьев Д.А., Рассказова Е.И. Тест жизнестойкости. – М.: Смысл, 2006. – 63с.
3. Мадди С. Смыслообразование в процес се принятиярешений / Психологический журнал. 2005. – Том 26. – № 6. – С. 87-99.

Романов Ігор Ігорович,
викладач кафедри іноземних мов
Національної академії внутрішніх справ

«НАОЧНІСТЬ» У ФОРМУВАННІ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ КУРСАНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Проблема наочності у навчанні іноземних мов була актуальною в усі часи. Зараз, коли Україна вже інтегрується в європейський простір це питання набуло ще більшої важливості та значущості. Незважаючи на високий рівень теоретичних розробок з даної проблеми, на практиці засоби зорової наочності або недостатньо використовуються і зводяться лише до використання малюнків, або інколи використовуються помилково. Принцип наочності відіграє особливу роль у навчанні іноземної мови. При освоєнні іноземної мови

виникає завдання – створити систему відображення об'єктивного світу в формах другої мови.

“Наочність” як принцип навчання було визначено Амосом Коменським у його праці “Велика Дидактика”: “Так як нічого не буває у свідомості, чого раніше не було у відчуттях, то матеріал для всіх роздумів розум отримує лише через відчуття, і акт мислення відбувається не інакше, як через внутрішнє відчуття...” [1] З цього випливає, що “наочність” апелює до відчуттів, і як наслідок, створює ланцюг між предметом у об'єктивній реальності та у суб'єктивній; між предметом та лінгвістичною одиницею, що його позначає. Проте, не можна ототожнювати засоби зорової наочності лише з тим, що ми бачимо, тобто лише зі зв'язком предмет-слово. Як зазначає, В. Л. Прокоф'єва можна виділити два види наочності: перцептивну (зовнішню) та змістовну (внутрішню). Як вважає В. Л. Прокоф'єва другий вид наочності є надзвичайно важливим, адже він пов'язаний із мисленнєвою діяльністю, а у навчанні іноземної мови “важливіше навчити учня мислити, аніж передати ті чи інші знання” [3]. Відповідно до визначення у словнику Меріам Вебстер засоби зорової наочності трактуються як: “навчальні пристрої (такі як схема, карта, спосіб дії), які в основному звертаються до зорових відчуттів; особливо навчальні картинки та фільми” [4].

Відповідно до наявності вербальних компонентів у зорових опорах можна виділити два види наочності: вербальну та невербальну. Найпоширенішими вербальними зоровими опорами є підстановка таблиці та логіко-структурні схеми. У свою чергу невербальні зорові опори включають все різноманіття зображень об'єктивної реальності: слайди, відео, жести та міміка тощо.

Фредерік Ліонель Біллоуз, англійський науковець у сфері лінгвістики та методики, запропонував класифікацію засобів зорової наочності на три основні групи: “2-вимірні – включають різноманітність зображень, таких як картки, постери, журнали, карти, плани, таблиці, схеми, мультфільми, комікси, фільми, відео, комп'ютерні слайди тощо; 3-вимірні – мова тіла викладача та студентів (міміка, жести, вирази обличчя, маріонетки, міні вистава) та інші засоби зорової наочності – майже все, що представляє інформацію наочно і використовується у навчальному процесі. Такі предмети об'єктивної реальності як календар, годинник, дзеркало, іграшки, картини, альбоми, скульптури тощо” [4].

Відповідно до праці Ельжбети Аліши Домін “Використання зорових опор у навчанні англійської” є техніки використання засобів

зорової наочності для навчання продуктивних видів мовленнєвої діяльності: говоріння та письма, серед яких можна виділити: Називання/Naming, Описування/Describing, Трактування/Interpretation, Знаходження відмінностей/Spotting the difference, Діалоги/Dialogue, Історії за малюнками/Picture stories, Рольова гра та імітація/ Role play and simulation, Розміщення по порядку/Ordering.

У тій самій праці Ельжбети Аліши Домін “Використання зорових опор у навчанні англійської” можна знайти техніки використання засобів зорової наочності для навчання рецептивних видів мовленнєвої діяльності: аудіювання та читання, серед яких можна виділити такі як: Демонстрація розуміння/Demonstrating understanding, Діалоги/Dialogues, Диктант/Dictation, Розміщення по порядку/Ordering, Прогнозування/Predicting, Аудіювання з допомогою мови тіла/Listening to body language.

Отже, приходимо до висновку, що засобів зорової наочності існує багато й їх використання допомагає у навчанні мовленнєвої і мовної компетенції. Завдяки їхньому використанню підвищується рівень мотивації навчання і засвоєння матеріалу. Проте як і будь-який принцип навчання, принцип “наочності” вимагає урахування різних факторів при виборі засобів зорової наочності.

Список використаних джерел

1. Коменський Я. А. Великая Дидактика: Том 1. – Изд.: Государственное учебно-педагогическое издательство Наркомпроса РСФСР. – 1939. – С. 144-145
2. Куриш С. Застосування інформаційних технологій у процесі вивчення іноземних мов// Іноземні мови. – 2012. – №1. – С. 48-49.
3. Прокофьева В. Л. Наглядность как средство создания коммуникативной мотивации при обучении устному иноязычному общению//ИЯШ. – 1990. - №5. – С. 41-45.
4. Elżbieta Alicja Domin. On application of visuals in teaching English. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.publikacje.edu.pl/pdf/8385.pdf>
5. Youming Wang. Using Films in the Multimedia English Class// Journal of Canadian center of science and education. – 2009. – Vol.2, – №1, <http://www.ccsenet.org/journal/index.php/elt/article/download/358/325>

*Романюк Ольга Михайлівна,
викладач кафедри іноземних мов
Національної академії внутрішніх справ*

**ПРОЦЕС АДАПТАЦІЇ МОЛОДИХ ВИКЛАДАЧІВ
ДО ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
У НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ СИСТЕМИ МВС ЯК
БЕЗПОСЕРЕДНІЙ ФАКТОР ВПЛИВУ НА ЯКІСТЬ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ**

Наявність диплома з відзнакою (офіційний документ, що засвідчує закінчення вищого навчального закладу, отримання професії, присвоєння вченого звання, ступеня) – не дає підстав вважати початківця професіоналом [3].

Молоді фахівці, що лише розпочинають свою педагогічну діяльність, як правило не мають педагогічного досвіду, і їм доводиться пройти певний шлях професійного становлення, первісної частиною якого є період адаптації (див. табл. 1 [6]) – “вживання” в професію. Водночас, молодий викладач одразу починає працювати нарівні зі своїми досвідченими колегами, у зв’язку з чим виникає потреба у скороченні адаптаційного періоду [5].

Таблиця 1

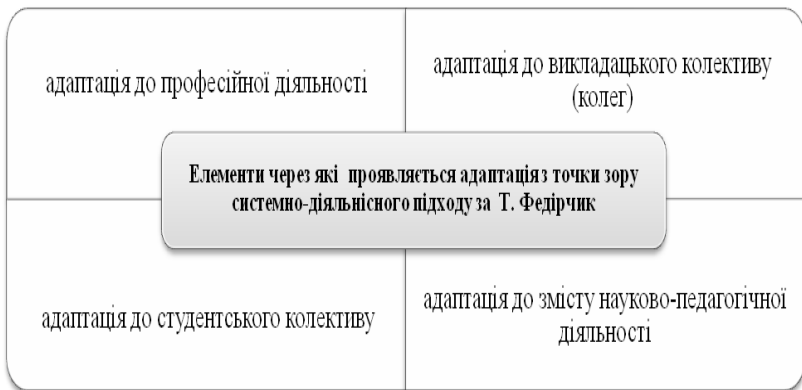
Види адаптації (виділені різними вченими на основі системного аналізу С. Хатунцевої)					
Г. Медведєв	Л. Егорова	Д. Ольшевський	П. Кузнецов	О. Мороз	В. Ащепков
соціальна професійна	соціальна професійна соціально- психологічна	соціальна психологічна біологічна фізіологічна	економічна побутова регулятивна сексуальна комунікативна когнітивна самореалізація	професійна соціально- психологічна соціальна правова суспільно- політична психофізіоло- гічна побутова кліматогеогра- фічна	психологіч- на соціальна дидактична методична наукова специфічна виховна біологічна фізіологічна а економічна побутова політична правова етнічна кліматогеогра- фічна

Дане питання неодноразово розглядалось у працях вчених, педагогів і психологів (А.Альберт, В.Антипова, Л. Борисова, С.Вершловскій, Є.Вознесенська, С.Григорьев, П. Жильцов, З.Єсарєва, М.Іванова, А. Мороз, Г. Насирова, П. Просецкій, В. Сластенін, Ю.Янковський та ін.).

В даному випадку, серед видатних діячів освіти і культури, особливої уваги заслуговує і висловлювання Платона, який стверджував, що державна посада, яка полягає у всілякому піклуванні про молоде покоління – значно важливіша від усіх найвищих посад у державі [2].

Річ у тім, що молодий викладач набагато більше безпосередньо спілкується зі студентами, а отже й впливає на їх формування. А це означає, що розвиток вихованців залежить від того, як відбуватиметься особистісне становлення такого викладача в процесі адаптації до професійної діяльності (відбувається через формування готовності молодого викладача до її виконання) (див. схема 1) [4].

Схема 1

Доцільно зазначити, що специфіку педагогічної діяльності у вищій школі пов'язують з виховною, методичною, навчальною та науково-дослідницькою роботою, що зумовлює швидкий темп переорієнтації студента (ще вчора) на кваліфікованого викладача (вже сьогодні). Останнє спрямоване на прискорення процесу адаптації викладача до заняття згаданими видами діяльності протягом одного робочого дня, що сприятиме підвищенню якості освітнього процесу.

Якість освітнього процесу за словами Н. Бутової визначається як невід'ємна складова якості освіти, яка залежить від якості освітнього середовища, включає якісні і кількісні характеристики

навчально-виховного процесу, якість професійної компетентності викладачів, якість організаційно-управлінської компетентності, що забезпечує ефективність функціонування освітньої системи і обумовлює результат освітньої діяльності [1].

З огляду на вищевикладене, проблемне питання становлення молодого викладача як професіонала включає в себе низку аспектів й потребує детального розгляду. Відтак, проведення дослідження на предмет особливостей професійної підготовки молодих викладачів в умовах науково-педагогічної діяльності у ВНЗ, з метою визначення факторів впливу на адаптацію молодих викладачів вищої школи як складової їх професійно-особистісного становлення, є принципово необхідним.

Список використаних джерел

2. Бутова Н. Сутність і структура поняття “якість освітнього процесу” у філософській та психолого-педагогічній літературі / Н. Бутова [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://nvd.luguniv.edu.ua/archiv/NN17/12bnotpl.pdf> (дата звернення: 01.05.2017). – Назва з екрана.

3. Максимюк С. Педагогіка: Навчальний посібник. / С. Максимюк – К.: Кондор, 2005. – 667 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.kafedragum>.

4. Толковий словарь Дмитриева / Словари и энциклопедии на Академике [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://dic.academic.ru/dic.nsf/dmitriev/1013/%D0%B4%D0%B8%D0%BF%D0%BB%D0%BE%D0%BC> (дата звернення: 01.05.2017). – Назва з екрана.

5. Федірчик Т. Проблеми адаптації молодих викладачів вищих навчальних закладів в системі їх професійно-особистісного становлення / Т. Федірчик [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://vuzlib.com.ua/articles/book/43988-Problem_i_adapta%D1%81%D1%96%D1%97_molodikh/1.html (дата звернення: 01.05.2017). – Назва з екрана.

6. Харсун О. Адаптація молодого викладача в системі вищої школи / О. Харсун // Наукові конференції [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/1351> (дата звернення: 01.05.2017). – Назва з екрана.

7. Хатунцева С.М. Педагогічні умови адаптації викладача-початківця до професійно-педагогічної діяльності у вищому навчальному закладі: Дис. канд. пед. наук. - Харків, 2004. - 204 с.

Sadkovska Valeriia,
*associate professor of the Department of
foreign languages National technical
university "Kharkiv Polytechnic Institute"*

VARIETY IN ESP LESSON PLANNING

The teachers of National Technical University "Kharkiv Polytechnic Institute" participated in the British Council Teacher Development Winter School. The event was organized in the framework of the British Council English for Universities project on 08-13 February, Kyiv, 2017. The British Council is United Kingdom's international organization for cultural and educational opportunities [1]. The English for Universities project was initiated by the British Council Ukraine in December 2013 after the Ukrainian Ministry of Education had identified the improvement in levels of English in Ukraine's universities as a priority [2].

The author of the synopsis completed the 35 hour English for Specific Purposes (ESP) course. The course included the following aspects:

- What is ESP
- Understanding needs
- Motivation
- Positive classroom interaction
- Developing authentic tasks
- Exploiting vocational contexts as resource
- Adapting the given course book
- Identifying and selecting lesson aims
- Identifying the components of a lesson
- Lesson planning – the roles of the teacher
- The basic elements of lesson planning.

I propose you to pay attention to the module devoted to lesson planning in ESP. By the end of this module we were able to:

- understand the different roles of the teacher
- understand variety is important in lesson planning
- be aware of a range of ways of introducing variety
- be aware of our learning styles
- be aware that learners will have different learning styles
- take different learning styles into account when planning
- apply variety of interaction patterns when planning lessons
- understand when group work can be most effective
- understand different ways of grouping learners [3].

During our sessions we realized why variety was important in lesson planning. There are three main reasons for having variety. Human beings can only concentrate on one thing for so long. There is something that has been called '90/20/8 Rule'. This means that adults can listen with understanding for 90 minutes. However, they only listen with retention for 20 minutes and they need to be involved every eight minutes. So learning is optimal if you break your content into chunks that are 20 minutes or in length, and involve people in those chunks at least once every eight minutes.

The second reason for making sure your lesson has plenty of variety is that learners have different learning styles and preferences. One learner may learn well by reading about something, whereas another may learn better by speaking or by listening. If you change the focus often enough that means that you have more chance of all the learners.

The third reason is that by including all aspects of language development - speaking, listening, reading, writing, vocabulary extension, grammar learners are able to perform better across the range of skills.

The different learning styles were also discussed at the sessions. We found out the answers to the following questions:

- Do learners learn best when teaching methods match their learning style?
- Will they do better in class when activities are aligned to their learning strengths and preference?

Learning styles are a popular concept in psychology and education that are intended to identify how people learn best. The popularity of this concept grew dramatically the 1970s and 1980s, despite the evidence suggesting that personal learning preference have no actual influence on learning results.

There are many ways of categorising learning styles. The VARK model, developed by Neil Fleming in 1987, is one of the most popular representations. In Fleming's model, learners are identified by whether they have a preference for visual learning, auditory learning, reading and writing, or kinaesthetic learning [4].

During our discussion the project participants applied a variety of interaction patterns when planning lessons. We analyzed when group work could be most effective and different ways of grouping learners. All these methods and creative approaches are very useful and they can be successfully introduced in ESP teaching process.

List of References

1. Electronic resource: https://en.wikipedia.org/wiki/British_Council
2. Electronic resource: <http://www.britishcouncil.org.ua/en/year-of-english/projects/english-universities>
3. The materials introduced by the British Council at the Teacher Development Winter School, Kyiv, 08-13 February 2017 // britishcouncil.org.ua
4. Electronic resource: https://en.wikipedia.org/wiki/Neil_Fleming

Скриник Ліна Миколаївна,
*старший викладач кафедри
гуманітарної підготовки
Інституту кримінально-виконавчої служби
Скриник Мирослава Віталійвна,*
*викладач кафедри іноземних мов
Національної академії внутрішніх справ*

РОЛЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ КУРСАНТІВ З МЕДІА ПРЕЗЕНТАЦІЙ ЩОДО РОЗВИТКУ МОВНОЇ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ

В останні роки питання застосування нових інформаційних технологій стає все більш актуальним. У Законі України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки» зазначено, інформаційно комунікативні технології – це сукупність засобів і технологій, призначенням яких є збирання, зберігання, обробка та передача інформації, включаючи, але не обмежуючись, Інтернетом, мобільними, телекомунікаційними системами та системами бездротового зв'язку. Їхньою основою є глобальні телекомунікаційні мережі, інтелектуальні комп'ютерні системи та програми.

Основною метою навчання іноземної мови в навчальних закладах є розвиток уміння використовувати іноземну мову як інструмент міжкультурного спілкування в різноманітних сферах життєдіяльності. Сфера застосування комп'ютера у навчанні іноземних мов є надзвичайно широкою, адже його використання забезпечує студентам можливість роботи в інтерактивному середовищі навчання, крім того комп'ютер може бути ефективно використаний для наочного уявлення мовного матеріалу, розширення словникового запасу і знайомства з новими зразками висловлювань, візуалізації і покращення

запам'ятовування конструкцій мови, що вивчається, взаємозв'язків між мовними конструкціями, тренінгу визначених вмінь та навичок.

Згідно останніх тенденцій організація самостійної роботи курсантів з медіа презентацій набуває особливого значення у зв'язку з оптимізацією кредитно-модульної системи навчання, спрямованої на розробку нової концепції самостійної навчальної діяльності з урахуванням особистісно орієнтованого розвитку студентів. У зв'язку з цим використання комп'ютера та мультимедійних засобів допомагає реалізувати персонально-орієнтований підхід до навчання, забезпечує індивідуалізацію і диференціацію з урахуванням особливостей студентів, їхнього рівня знань.

З впровадженням у навчання особистісно-діяльнісного підходу, орієнтованого не тільки на засвоєння знань, але й на способи цього засвоєння, на образи і способи мислення і діяльності, змінився і підхід до питання самостійної роботи. Тепер науковці визначають самостійну роботу як діяльність студентів, спрямовану на повне засвоєння навчальної програми, без прямої участі викладача в аудиторний та у позааудиторний час.

Проблема самостійної роботи студентів досить повно і докладно розглянута в методиці викладання іноземної мови, їй присвячено спеціальні дослідження і відводиться певне місце в навчальних посібниках (Гарунов М.Г., Гез Н.І., Ляховицький М.В., Мироліубов А.А., Фоломкіна С.К., Шатілов С.Ф. та ін).

Проведений аналіз наукових праць показав, що немає єдиної точки зору щодо поняття "самостійна робота". С. І. Архангельський визначив самостійну роботу як самостійний пошук необхідної інформації для отримання знань, вирішення навчальних чи професійних задач [1, с. 53]. Н. В. Кузьміна вважає що, самостійна робота є виявом самостійності розуму, що передбачає наявність внутрішніх спонукань, осмислення змісту та цілей роботи [3, с. 223]. До поняття "самостійна робота" Г. В. Рогова та її колеги відносять діяльність, що передбачає максимальну активність того, хто навчається, по відношенню до предмета діяльності та матеріалу, який засвоюється.

Мета самостійної роботи - активізувати пізнавальну діяльність студентів у навчальному процесі, розвинути їх мовленнєві навички та вміння, допомогти тим, які мають слабку підготовку з іноземної мови. Отже, самостійна робота є найвищою формою навчальної діяльності за критерієм саморегуляції і цільової спрямованості; вона

може диференціюватися залежно від джерела керування, характеру спонукання.

Організацію самостійної роботи студентів у курсі іноземної мови не можна розглядати як ізольовану проблему. Загальновідомо, що вона є органічною частиною навчального процесу, передумовою успішної реалізації програмових вимог з цього предмета. Особливого значення при цьому все більше і більше набувають самостійні завдання, оскільки жоден курс навчання іноземної мови не дає студентам повного оволодіння мовою, а тільки допомагає їм здолати труднощі у процесі засвоєння знань та їх подальшого вдосконалення [4, с. 18].

Одним із ключових елементів використання медіа презентацій в процесі навчання іноземних мов є можливість інтеграції професійних знань та іншомовної комунікативної компетенції. Використовуючи метод медіа презентацій у вищому навчальному закладі, студенти знайомляться з основами науково-пошукової діяльності та стикаються з необхідністю вирішення професійних проблем. Фахова спрямованість навчальних проектів вимагає від студентів застосування навичок професійного спілкування іноземною мовою, що обумовлює специфіку використання проектних технологій у ВНЗ.

Використання медіа презентацій на заняттях з іноземної мови активізує комунікативну спрямованість навчальної діяльності. У процесі колективної співпраці іноземна мова виступає інструментом для генерації, розвитку та поширення думок. Спілкування під час такої роботи набуває різних форм: у парах, у малій групі, у колективі і т.д.

Застосування методу медіа презентацій має виховний та розвивальний потенціал, що передбачає серед іншого: активізацію та мотивацію студентів до навчально-пізнавальної діяльності, розвиток вмінь інтегрувати знання та орієнтуватися в інформаційному просторі, сприяння колективній роботі, розвиток вмінь

Візуальні засоби навчання такі як медіа презентації використовуються в першу чергу для опори при поданні граматичного, лексичного матеріалу, будь-якої ситуації, стимулюючої спілкування. Ситуативна мотивація виховує у студентів потребу в спілкуванні, створює так звану мотиваційну підготовленість, яка, в кінцевому рахунку, є одним з ключових факторів успішної участі в іншомовному спілкуванні. Вивчення ролі візуалізації в комунікативному методі навчання дає нам можливість переконатися, що засобами візуальної наочності задаються смисловий зміст і логічна

послідовність висловлювання, тобто таким чином створюється смислова опора говоріння.

Візуальна наочність, що носить змістовний характер, забезпечує перемикання уваги студентів у процесі навчання іноземної мови на смислову сторону спілкування і сприяє створенню потреби у висловленні своїх думок і якісному сприйнятті усних повідомлень викладача.

Спеціальним чином підібрані й організовані на різноманітних носіях візуальні засоби навчання давно і успішно використовуються в навчальному процесі як невід'ємна його частина, найбільш доступна для сприйняття форма подання навчального матеріалу. Вони створюють особливе предметно-мотиваційне середовище, яке в силу своєї змістовної суті сприяє розвитку пізнавальної активності, творчих здібностей студентів і, в результаті, формує їхню освітню, когнітивну та комунікативну компетенцію [2].

З іншого боку, будучи усвідомленим чи неусвідомленим "зовнішнім подразником", візуальні засоби навчання дають додаткову психологічну опору для успішного засвоєння навчального матеріалу за рахунок конкретизації абстрактного.

Для ефективної організації контролю за самостійною діяльністю студентів викладач має чітко визначити терміни контрольних заходів, їх зміст та кількість, спланувати у якій формі буде проводитися контроль та розробити систему контрольних заходів з урахуванням бюджету часу молодих людей.

Підсумовуючи вищесказане, зазначимо, правильно організована самостійна навчальна діяльність студентів під час вивчення іноземної мови сприяє розвитку пізнавальних здібностей студентів, появи внутрішньої мотивації, розвитку мовленнєвих навичок та вмінь та розширенню мовної практики студентів. Проведення практичних занять зі студентами першого курсу із застосуванням вищезгаданих інноваційних технологій підтверджують їх ефективність. Студенти виявляють більшу зацікавленість в інтерактивному пізнанні та засвоєнні матеріалу, а відповідно – показують вищий коефіцієнт його опанування.

Таким чином, розглянуті нами інноваційні технології значно збагачують та вносять різноманіття у викладання іноземної мови, де на зміну традиційним методикам приходить інтелектуальний творчо-технологічний пошук та орієнтоване на постійний саморозвиток навчання.

Список використаних джерел

1. Архангельский С.И. Учебный процесс в высшей школе, его закономерные основы и методы / С.И. Архангельский. – М.: Высшая школа, 1980. – 368 с.
2. Герасименко Н.О. Модель організацій самостійної роботи студентів педагогічного університету в процесі навчання іноземних мов Н.О. Герасименко [Електронний ресурс] /– Режим доступу: www.rusnauka.com /31_ONBG.../2_95880.doc.htm.
3. Кузьмина К.В. Методы системного педагогического исследования: учеб. пособие / К.В.Кузьмина. – Л.: ЛГУ, 1980. – 266 с.
4. Максимова И. Р. Современные концептуальные принципы коммуникативного обучения иностранным языкам.// ИЯШ – 2000. – No 5. – С. 17 – 22.

Sokyrska Olha,

candidate of philological sciences, senior lecturer of National Technical University of Ukraine "Igor Sikorsky KPI"

MODERN TRENDS IN ENGLISH LANGUAGE TEACHING

As is known, foreign language knowledge is an essential component of interpersonal communication, necessary for successful international and intercultural contacts. English language teaching is constantly evolving and developing and remains very ambitious and **relevant** task due to advances in technology. Since digital technologies have taken a hold in society, it is important important to make sure that the technologies that we have available are used effectively [2, p. 7].

Therefore, the **aim** of this paper is to outline the main innovations in ELT that can help improve learners' language knowledge.

When it comes to innovations, we often think of the internet services which provide safe online environment for teaching and learning. Among the most popular nowadays are such social networks as Facebook or cloud-based tools like Google Docs which are gaining popularity now. The growth of the internet and social media allowed teachers of English from all over the world to form online communities that act like a huge global staffroom [1].

One of the most efficient ways to invite visitors into classrooms is Video conferencing which enables learners to collaborate with each other at distance via Skype, iChat and FaceTime or Flash Meeting and similar tools. In certain situations this can be one of the few methods available for

exposing learners to native English speakers and for facilitating cultural exchanges [2, p.25]. It is stated that Video conferencing can also bring specialist English teachers into classrooms for direct teaching as well as modelling good practice for the mainstream teacher. Teachers themselves can also link up using the technology for more in-depth teacher training sessions[2, p.25].

The growth of quantity and quality of information on the internet made learning to move gradually from a teacher-centred top-down approach to a student-centred, bottom-up one over the last years [1]. Thus, the teacher has become a consultant, guide, coach, and/or facilitator, rather than a knowledge-transmitter, which will help students to think and reflect and enable teachers and learners to make any innovation work according to our needs.

List of references

1. Chong Ch. S. Ten innovations that have changed English language teaching [Electronic resource] / Chia Suan Chong. – 2016. — Access mode : <https://www.britishcouncil.org/voices-magazine/ten-innovations-have-changed-english-language-teaching>
2. Motteram G. Innovations in learning technologies for English language teaching / Gary Motteram. — British Council, London: The British Council, 2013. — 197p.

*Супрун Дар'я Миколаївна,
кандидат психологічних наук, доцент
докторант Національного педагогічного
університету ім. М.П. Драгоманова*

ЗАПРОВADЖЕННЯ ТРАНСДИСЦИПЛІНАРНОГО СПЕЦКУРСУ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПСИХОЛОГІВ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ

Говорячи про інтернаціоналізацію вищої освіти України слід виділити три аспекти:

Перший – це формування зрозумілої для міжнародної спільноти системи вищої освіти, що досягатиметься шляхом інтеграції з європейським простором вищої освіти і дослідницьким простором.

Другий аспект – забезпечення конкурентоздатності українських вищих навчальних закладів.

Третій – це посилення потенціалу випускників вищих навчальних закладів, підготовка їх до активної участі у міжнародних проєктах.

Без досвіду впровадження управлінської складової неможливо розвивати ефективну професійноорієнтовану вітчизняну систему підготовки психологів іноземною мовою, яка була б адаптована до європейських норм і кращих світових освітніх стандартів.

Володіння іноземною мовою — це та професійна і культурна база для фахівця будь-якої спеціальності, що дає йому можливість бути рівноправним партнером у міжнародному співробітництві.

Вивчення іноземних мов на немовних факультетах вузів є продовженням вивчення іноземної мови на базі шкільної освіти. Воно є наступною ланкою в процесі неперервного навчання іноземній мові.

Модульний транс- та міждисциплінарний підходи до організації навчального процесу у вищій школі, втілені в різних дидактичних формах, дозволяють виконувати вимоги науки третього покоління, сформульовані в термінах компетенцій. Саме міждисциплінарні зв'язки відповідають за цілісність сучасного навчального процесу у вищій школі.

Інноваційні модульні і інформаційно-комунікативні технології є опорою для формування транс- та міждисциплінарних зв'язків між загальногуманітарними, а також професійними вузівськими дисциплінами.

Наприклад, викладання основ управління іноземною мовою психологам, має впроваджуватися на модульній транс- та міждисциплінарній інтегративній основі за рахунок взаємодії дисциплінарних компонентів.

Чітко простежуються транс- і міждисциплінарні зв'язок іноземної мови з управлінським компонентом професійної підготовки психологів (змістовні елементи іноземної мови та процесуальні компоненти спецкурсу «Менеджмент – складова професійної підготовки психологів»). Вивчення дисципліни із залученням модульних технологій освіти сприяє взаємодії таких компонентів і в сукупності з професійною тематикою досліджуваного матеріалу: «Основи управління» - «Іноземна мова» - «Професійна дисципліна».

Складовою забезпечення впровадження в роботу викладачів і психологів освітніх установ сучасних інтеграційних модульних технологій навчання є розробка транс- і міждисциплінарних спецкурсів, таких як «Менеджмент - складова професійної підготовки психологів».

Мета спецкурсу характеризується:

1) маніфестацією управлінської компетентності як основи професійної діяльності фахівця, зокрема, психолога;

2) розвитком професійного управлінського мислення, яке відзначається усвідомленим, цілеспрямованим, системним підходом та має відбуватися завдяки: формуванню управлінських професійних знань, вмінь та навичок;

3) доцільністю і методичною виправданістю професійної, комунікативно-спрямованої підготовки висококваліфікованих фахівців у сфері психологічних знань іноземною мовою, кінцева мета якої відповідає окресленим уявленням студента, магістра, випускника – психолога про майбутню професійну діяльність (предметність діяльності), стимулює відповідними заходами потребу у професіоналізації паралельно з вивченням іноземної мови (вмотивованість діяльності), призводить у співзвуччя навчальну діяльність іноземною мовою з особистою метою (цілеспрямованість діяльності), а також сприяє актуальному усвідомленню необхідності вивчення іноземної мови як запоруки стати освіченою, культурною, професійною, конкурентоспроможною не лише на вітчизняному, а й на міжнародному ринку праці та успішною людиною (усвідомленість діяльності) [2, с. 5].

Спецкурс «Менеджмент – складова професійної підготовки психологів» націлений на створення повністю англomовного середовища, тому не передбачає у формулюванні завдань (Tasks) до вправ та у обговоренні дискурсивних питань (Dilemma & Discuss) використання рідної мови.

Даний спецкурс чітко структурований та складається з дванадцяти розділів, які мають уніфіковану структуру. Авторською є система поділу наповнення тем, яка не являє собою лише зміст, а є методичною розробкою. Цикли-теми мають єдину загальну схему. Кожен з циклів-тем поділений на декілька текстів-розділів, кожен з яких включає один чи декілька тематичних текстів, в залежності від цільового напрямку, циклів вправ та завдань. Це висвітлено у новітній системі поділу за цільовим призначенням (Themes and materials for studies, Language skills, Career skills, Vocabulary, Dilemma & Discuss). Спецкурсом передбачене впровадження словнику активної лексики до кожного модульного розділу, практичні матеріали для фотокопіювання, а також додатки для самоконтролю здобутих навичок. Матеріал, поданий у змістовому наповненні спецкурсу сприятиме формуванню та розвитку світогляду, особистого ставлення

до конкретної управлінської тематики та мотивації щодо вивчення англійської мови студентами, слухачами магістратури, а також практикуючими психологами [2, с. 6].

Беззаперечно, що інтернаціоналізація стимулює розвиток вітчизняної Вищої школи. Вагомий внесок в позитивні зрушення робить загальна тенденція професійної підготовки фахівців з належним рівнем розвитку управлінських вмінь та навичок і відповідною англомовною комунікативною компетенцією, що уможливить їх конкурентоздатність на світовому рівні. Вважаємо за необхідне впровадження зазначених аспектів при професійній підготовці психологів.

Без вивчення міжнародного досвіду неможливо розвивати ефективну професійноорієнтовану вітчизняну систему підготовки психологів, зокрема, іноземною мовою, яка була б адаптована до європейських норм і кращих світових освітніх стандартів. Отже, підтверджуються наявні суперечності між новими суспільними вимогами до компетентності фахівців-психологів в контексті європейської інтеграції та традиційним підходом до організації професійноорієнтованої підготовки психологів іноземною мовою. Відтак підготовка психологів потребує суттєвої науково обґрунтованої модернізації, зокрема, запровадження окремих спецкурсів, тренінгів, мастер-класів іноземною мовою, що уможливить вирішення актуальних завдань щодо інтеграції до Європейського простору загалом, та відповідності чинної системи підготовки кадрів досліджуваної категорії спеціалістів щодо кращих світових зразків та провідних тенденцій, зокрема [1, с. 2].

Список використаних джерел

1. Супрун Д.М. Effective Police Management & Leadership: Motivation for achieving the goals (Ефективне управління та лідерство керівників правоохоронних органів: мотивація щодо досягнення цілей) / Супрун. Д. М. Посібник для працівників правоохоронних органів / – Біла Церква, 2011. – 94 с.
2. Супрун Д. М. Management – a component of psychologists' professional training (Менеджмент – складова професійної підготовки психологів): Навчально-методичний посібник для студентів, слухачів магістратури та практикуючих психологів / Д.М. Супрун. – К., 2016. – 250 с.

Уваркіна Олена Василівна,
доктор філософських наук, професор,
Національна медична академія
післядипломної освіти ім. П.Л.Шупика
Мозгова Галина Петрівна,
доктор психологічних наук, професор,
Національний педагогічний
університет ім. М.П.Драгоманова
Уваркіна Кира Миколаївна,
аспірант, Національний педагогічний
університет ім. М.П.Драгоманова

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ АДАПТАЦІЇ СТУДЕНТІВ (КУРСАНТІВ) ДО ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ

Психолого-педагогічні проблеми адаптації сучасної молоді до процесу навчання у вищому закладі освіти в умовах прискореного розвитку всіх сфер суспільства набувають особливої актуальності. Впровадження компетентнісного підходу, інформатизація змінюють зміст і організаційні форми навчального процесу. Сучасні освітні програми оновлюються інноваційними технологіями навчання і спрямовані на формування загальних і спеціальних компетентностей майбутнього фахівця для використання у професійній діяльності. Глобалізаційні освітні процеси вимагають від сучасного студентства наявності розумових здібностей, індивідуально-особистісних якостей, психологічної готовності до самостійного життя, свідомого вибору професії та визначення своєї ролі та місця у соціумі.

У сучасній зарубіжній та вітчизняній психології накопичений багатий теоретичний та емпіричний матеріал, що відображає різноманітні концепції адаптації: психоаналітичні (Е.Еріксон, З.Фрейд, Х.Хартман), психосоматичні (Ф.Александр, Ф.Басін, Д.Дубровський, К.Платонов, С.Рубінштейн, Т.Френч), гуманістичні (А.Маслоу, К.Роджерс), необіхевіоризму (Н.Міллер, Дж.Даллард, Р.Сірс, Дж.Уотсон); стресу (Г.Балл, Е.Машбиць, Г.Сел'є); когнітивні (Ж.Піаже), психологічного захисту (Ф.Васильок, Р.Грановська, Л.Гребенніков, Б.Зейгарник, А.Налчаджян, Є.Романова, В.Ротенберг, І.Стоїков, Т.Яценко, N. Наап, R. White) та інші.

У науковій педагогічній та психологічній літературі представлені глибокі праці з питань адаптації, зокрема і до умов навчання у вищих навчальних закладах. (І.Авдєєва, Д.Андрєєва, Л.Буєва, В.Васильєв, І.Мельникова, Л.Подольак, П.Просецький, С.Селіверстов, Г.Царегородцев, В.Штефурак, В.Юрченко та ін.).

Проблемам юнацького віку, у якому перебуває більшість студентів присвячені роботи Б.Ананьєва, О.Бондаренко, І.Булах, Є.Донченко, І.Кона, В.Кузьменко, В.Мухіної, В.Петровського, Е.Помиткіна, Т.Титаренко та ін.

Аналіз наукових підходів до вирішення проблем адаптації, дозволяє виділити загальну характеристику адаптації, як результат (і процес) взаємодії індивіда і навколишнього середовища, який приводить до оптимального його пристосування до життя і діяльності [1, с.51].

Сучасне студентське середовище представляє собою багатоаспектне явище, в якому молодій людині треба пройти по-перше, адаптацію, по-друге, індивідуалізацію і по-третє, інтеграцію як до умов навчання, так і до всього освітнього простору. Саме на першому етапі студентська молодь як специфічна соціально-вікова група відчуває психолого-педагогічні проблеми з особливою гостротою.

Сучасними науковцями (В.Острова) виокремлено два основні критерії адаптованості: зовнішній (пристосованість, відповідність вимогам середовища) і внутрішній (загальне психологічне благополуччя, соціальне самопочуття). Встановлення рівноваги між ними надає можливість пройти процес адаптації до навчання без психологічних ускладнень.

Орієнтація на особистість як суб'єкта адаптації передбачає і такий смисловий аспект адаптації, як пошуки молоддю необхідних їй способів соціальної і особистісної ідентифікації, самовизначення, мотивації та самоактуалізації. Цей підхід акцентує увагу на прагненні особистості знайти власну стратегію взаємодії з новою оточуючою реальністю, соціальним середовищем, перетворити діапазон і вектор вияву своїх адаптаційних можливостей згідно з власним баченням того, що відбувається[2, с.203].

І.Кон стверджує, що в юнацькому (студентському) віці істотно змінюється усвідомлення мети навчання: знання розглядаються в якості важливих умов професійного самовизначення, саморозвитку та самоствердження у професійної діяльності[3, с.259].

Результативність опанування студентом новими знаннями істотною мірою залежить від здібностей, а також від актуалізації його особистості. У період адаптації виникає феномен соціального очікування, який супроводжується найсприятливішим психологічним налаштуванням сприйняття педагогічних інновацій і інших правил взаємодії у навчальному процесі. Будь-які розбіжності у цьому

відношення створюють дисонанс і серйозне морально-психологічне випробування.

Значною мірою успішність психологічної адаптації студента до процесу навчання залежить від нього самого. А також від його адаптаційних здібностей. Це індивідуальні психологічні особливості студента, що є умовою успішної адаптації до нових, змінених і незвичайних умов. Саме вони визначають адекватну поведінку, ефективну взаємодію студента з новим середовищем без надмірного нервово-психічного напруження. Потрібно пам'ятати, що у різних людей – різні адаптаційні здібності, тому більше уваги треба приділяти студентам, що мають низькі адаптаційні здібності. Оскільки молодь в цілому і студенти зокрема не відчують себе захищеними достатньою мірою з боку суспільства і держави, вони частіше звертаються за підтримкою і допомогою до свого безпосереднього оточення. Але все більш студентів орієнтуються насамперед на свої власні сили і не розраховують на обставини.

Таким чином, психолого-педагогічні проблеми адаптації сучасної молоді до процесу навчання представляють складний багатогранний системний процес, в перебігу якого відбувається засвоєння студентом (курсантом) всієї сукупності норм, що діють у педагогічному середовищі навчального закладу, молода людина оволодіває прийомами і засобами міжособистої взаємодії, навчальної діяльності і основами «суб'єкт-суб'єктного» спілкування.

Список використаних джерел

1. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи: навчальний посібник для магістрантів і аспірантів./ Л.Г. Подоляк, В.І. Юрченко. – К.: ТОВ «Філ-студія», 2006. – 320 с.
2. Резникова Е.А. Особенности адаптивной ситуации личности в период студенчества / Е.А. Резникова, О.Г. Солодухова // Актуальні проблеми психології:: збірник наукових праць / за ред. С. Д. Максименка, В.Д. Потапової – К., 2008. – Т. XV, Ч.2.– С. 199–206.
3. Консультативна психологія: навчальний посібник / І.С.Булах, В.У.Кузьменко, Е.О.Помиткін. – К.: Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2012. – 459 с.

*Харчук Наталія Ростиславівна, старший
викладач кафедри іноземних мов
Національної академії внутрішніх справ*

ІНШОМОВНА КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЗАСОБАМИ ЧИТАННЯ АВТЕНТИЧНИХ ТЕКСТІВ В АСПЕКТІ ОВОЛОДІННЯ ФАХОМ

В умовах широких міжнародних зв'язків з іншими країнами важливо спілкуватися з іноземними спеціалістами, розвивати професійно-ділові й особисті контакти із зарубіжними партнерами, колегами, читати різні видання іноземною мовою. Останнім часом зріс попит на вивчення іноземної мови за фахом і попит зростатиме і в наступні роки. Це пояснюється тим, що скорочується кількість навчаючих, які вивчають іноземну мову задля загальної комунікації. Навчальні заклади доходять дедалі більшого висновку про доцільність вивчення іноземної мови за фахом. Метою навчання іноземної мови у вищих навчальних закладах є як оволодіння іноземною мовою як засобом комунікації, так і набуття професійно спрямованої іншомовної компетентності для успішного виконання подальшої професійної діяльності.

До цього часу залишається недостатньо висвітленим й обґрунтованим поняття «готовність до іншомовного спілкування». І хоча ця реалія порівняно часто коментується у психологічній літературі, все ж недостатньо наукових робіт, присвячених дослідженню суті та умов становлення цього феномену.

Комунікативна мовленнєва компетенція особистості реалізується у виконанні різних видів мовленнєвої діяльності, а саме: сприймання, усвідомлення, відтворення (усного чи письмового).

Доцільно зазначити, що науковці розглядають із різних позицій такі поняття, як «компетенція» та «компетентність».

Компетентність у вивченні іноземних мов часто асоціюється з поняттям «комунікативна компетенція». А. Хуторський розрізняє терміни «компетенція» і «компетентність», пояснюючи, що компетенція — це сукупність взаємопов'язаних якостей особистості (знань, умінь, навичок, способів діяльності). Компетентність у визначеній галузі — це володіння людиною компетенцією, що містить її особисте ставлення до предмета діяльності [9]. Відповідно до визначень цих термінів компетенцію слід розуміти як задану вимогу, норму освітньої підготовки студента немовних спеціальностей, а

компетентність — як його реально сформовані особистісні якості та мінімальний досвід діяльності.

Насамперед, слід зазначити різницю між схожими поняттями «компетентність» та «компетенція». В перекладі із латинської *competentia* – означає коло питань, в яких людина добре розуміється, має певні знання і досвід, що дозволяють їй ефективно діяти у визначеній області. Компетенцію визначають як суму знань, умінь та характерних рис, що дозволяє особистості виконувати певні дії. Virізняють певні особливості окремих видів компетенції в певних галузях, зокрема в освіті. Так, з точки зору вивчення іноземної мови, Ключко виділяє такі особливості:

- загальні компетенції, тобто такі, що не є специфічними для мовлення, але такі, що необхідні для будь-якого виду діяльності, у тому числі й мовленнєвої;

- комунікативні мовні компетенції – це такі, які забезпечують суб'єктові можливість діяти, виконувати професійно спрямовану діяльність, застосовуючи спеціальні лінгвістичні засоби.

Користуючись професійно спрямованою іноземною мовою, фахівець використовує загальні та комунікативні мовленнєві компетенції.

Комунікативна мовленнєва компетенція складається із певних компонентів: лінгвістичного (лексичні, фонологічна, синтаксичні знання і вміння та інші параметри мови як системи), соціолінгвістичного (соціокультурні умови користування мовою, соціальні конвенції, такі як: правила ввічливості, норми, які регулюють стосунки між поколіннями, статями, класами) та прагматичного (функціональне вживання лінгвістичних засобів).

Комунікативна мовленнєва компетенція (КМК) особистості реалізується у виконанні різних видів мовленнєвої діяльності, а саме: сприймання, усвідомлення, відтворення (усне чи письмове).

Поняття компетентність визначають як похідне від компетенції, так як воно вказує на суб'єкта як носія компетенції; компетентність передбачає не просто наявність знань та навичок, а здатність їх творчого використання. Отже, компетентність – це здатність приймати рішення, нести відповідальність за їхні наслідки у різних галузях діяльності; компетентність є ситуативною категорією, що виражається в готовності до здійснення діяльності в певних ситуаціях.

Щодо поняття «іншомовна комунікативна компетентність» та її складових серед дослідників немає однастайності. Автори визначають цей термін (ІКК) як:

– знання, уміння та навички, необхідні для розуміння чужих і власних програм мовленнєвої поведінки, адекватних цілям, сферам, ситуаціям спілкування, зміст якої охоплює знання основних понять лінгвістики мови (стилі, типи, способи зв'язку речень у тексті), навички та уміння аналізу тексту та власне комунікативні надбання [1];

– знання мови, високий рівень практичного володіння як вербальними, так і невербальними її засобами, а також досвід володіння мовою на варіативно-адаптивному рівні залежно від конкретної мовленнєвої ситуації [6] тощо.

Особливістю іншомовної професійної компетентності майбутнього фахівця є її зв'язок із професійною свідомістю, професійними цінностями та ідеалами, оскільки йдеться про ступінь сформованості професійного рівня, стилю професійного спілкування у різних соціально-рольових ситуаціях.[3].

Отже, іншомовна комунікативна компетенція розглядається як сукупність знань, навичок, володіння якими дозволяє студентам практично застосовувати знання іноземної мови в різноманітних соціально детермінованих ситуаціях із врахуванням лінгвістичних і соціальних правил, яких дотримуються носії мови. Необхідно зазначити, що оволодіваючи іншомовною комунікативною компетентністю, важливо не втратити свою власну ідентичність, сформовану в рідному соціокультурному просторі; не потрібно намагатися повністю уподібнитись носієві мови, яка вивчається.

Одним з видів навчальних матеріалів, які сприяють ефективному оволодінню іноземної мови та формуванню ІКК, є автентичні тексти, оскільки автентичність текстів забезпечує природність їх лексичного наповнення, реальні мовні засоби, що їх використовують носії мови, оригінальність слово використання [9].

Основним засобом навчання умінню читати є автентичні іншомовні газетні тексти різних рівнів: від заголовків статей, афіш до повноцінних газетних статей. Читання не навчальних, а реальних, безпосередньо пов'язаних текстів з культурою країни мову, якої вивчають налаштовує студента на серйозну роботу, звідси формується установка на цікаві лінгвістичні відкриття. Можна зробити висновок, що автентичний газетний текст – це оперативне джерело інформації про соціальні, економічні, політичні, культурні та інші аспекти життя країни, мова якої вивчається, сприяє одночасно формуванню іншомовної комунікативної та країнознавчої компетентності читача. Також на початковому етапі вивчення іноземної мови можна

застосовувати прислів'я та приказки народу, вони одночасно відображають його менталітет, а також студенти можуть використовувати їх в усному мовленні. Для реалізації когнітивного підходу навчання читати автентичні тексти та для формування ІКК є забезпечення студентів країнознавчими, соціокультурними фоновими знаннями, які дозволяють студентам більше розуміти контекст соціокультурних автентичних текстів, які написані носіями мови в умовах реального функціонування мови і культури, яка вивчається.

Список використаних джерел

1. Грош Е.В. Развитие межкультурной компетенции как актуальная проблема методики преподавания иностранных языков// <http://www.ganez.ru/uploaded/news/konf-2008-07.pdf>
2. Добросмыслова С.Н. Основные научные подходы к определению понятия компетентности // <http://referat.ukraine-ru.net/?cm=151326>
3. Єременко І.І. Автентичні тексти як ефективний засіб формування іншомовної особистості студента [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://www.psyh.kiev.ua/Єременко_І.І._Автентичні_тексти_як_ефективний_засіб_формування_іншомовної_особистості_студента
4. Зимняя И. А. Ключевые компетентности как результативно-целевая основа компетентного подхода в образовании/ И.А. Зимняя. – М.: Исследовательский центр проблем качества подготовки специалистов, 2004.
5. Кудряшова В.А., Кириченко Л.Г. Некоторые аспекты коммуникативного содержания и коммуникативной компетентности обучения иностранному языку/ В.А. Кудряшова, Л.Г. Кириченко // Наукові праці ОНАЗ імені О.С.Попова. – 2005. – №2.
6. Садохин А. П. Межкультурная компетентность: понятие, структура, пути формирования /А. П. Садохин // Журнал социологии и социальной антропологии. – 2007. – Том X. – № 1. – С. 126-140.
7. Тинкалюк О. Сутність і структура іншомовної комунікативної компетентності студентів немовних спеціальностей вищих навчальних закладів / О. Тинкалюк // Вісник Львівського університету. Серія педагогічна. – 2008. – Вип 24. – С. 53–63
8. Токарська А. Нормативний аспект комунікативної діяльності юристів (до проблеми уніфікації термінології міжнародного права) / Антоніна Токарська // Вісник Львівського ун-ту. Серія філологічна. – 2004. Вип. 34. – Ч. 1. – С. 438–443.

9. Яцишин Н. П. Використання текстів професійного спілкування під час вивчення іноземної мови студентами юридичного факультету (перекладацький аспект) // Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції аспірантів і студентів «Волинь очима молодих науковців: минуле, сучасне, майбутнє» (13-14 травня 2009 р.) : У 3-х т. – Луцьк : РВВ «Вежа» ВНУ ім. Л. Українки, 2009. – Т. 1. – С. 358.

***Шемякіна Наталія Володимирівна,**
кандидат філологічних наук, доцент,
професор кафедри іноземних мов
Національної академії внутрішніх справ*

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ

На даний час одним із найважливіших механізмів реформування вищої освіти є інформатизація, що спрямована на підвищення якості, доступності та ефективності освітнього процесу. Розвиток інформаційних і комунікаційних технологій відкриває нові можливості і пред'являє нові вимоги до системи освіти.

Всі досягнення в галузі застосування інформаційних технологій, зокрема у галузі навчання іноземних мов, мають служити одній меті – створенню методологічної основи їх застосування в процесі самоосвіти та навчання студентів у ВНЗ.

Активне застосування ІТ у навчанні іноземних мов передбачає розробку і використання викладачами програмних засобів навчального призначення. Програмні засоби мають відповідати вимогам освітніх стандартів та передбачати можливість їх використання як для самостійної роботи студента, так і в навчальному процесі, під час аудиторної роботи. Основне завдання викладачів при цьому полягає у технології створення електронного курсу з іноземної мови.

Безумовно, використання ЕЗН у навчально-виховному процесі, повинно відповідати загальнодидактичним принципам: науковості, доступності, проблемності навчання, наочності, системності і послідовності викладення матеріалу, забезпеченню свідомості навчання, самостійності і активізації діяльності студента, єдності навчальної, розвивальної і виховної мети, забезпеченню систематичності і послідовності навчання з використанням електронного ресурсу.

Необхідно відзначити, що компетентнісний підхід як принцип побудови ЕЗН передбачає таку організацію навчального матеріалу,

яка забезпечить взаємозв'язаний розвиток всіх компонентів іншомовної комунікативної компетенції: мовної, мовленнєвої, професійної, загальнокультурної, соціокультурної.

Не можна не погодитись з думкою про те, що «Електронний підручник повинен максимально полегшити розуміння та запам'ятовування (причому активне, а не пасивне) найбільш істотних понять, тверджень і прикладів, залучаючи в процес навчання інші, ніж звичайний підручник, можливості людського мозку, зокрема, слухову та емоційну пам'ять, а також використовуючи комп'ютерні пояснення» [3].

До незаперечних переваг електронних підручників належить можливість організації «живого» подання інформації – мультимедійні технології дозволяють створити відповідні моделі, включити аудіо - і відеофрагменти. Можливості наочного викладу матеріалу, привернення уваги і багатоканальний механізм подачі інформації є провідними досягненнями комп'ютерних освітніх систем. У цьому випадку викладач отримує потужний засіб, а студент – максимально ефективну можливість якісного засвоєння матеріалу [5]. Серед інших переваг мультимедійних видань: оперативне внесення змін та доповнень, зручність пересилання електронною поштою, компактність збереження у пам'яті комп'ютера або на диску, простий спосіб тиражування.

Традиційно, електронний навчальний курс повинен містити :

- На базовому рівні:
 - основний теоретичний матеріал, що відповідає вимогам стандартів;
 - системи вправ і завдань, що дозволяють сформувати й розвинути практичні уміння і навички;
 - методи і засоби підсумкової оцінки засвоєння базових знань.
- На додатковому рівні:
 - навчальний матеріал, до якого студент може звертатися для поглибленого вивчення питань курсу;
 - навчальний матеріал, до якого студент може звернутися для задоволення професійних питань .

Комплексні показники, що визначають лінгводидактичний потенціал ЕЗН у навчанні іноземних мов є такими [4].:

1) функціями ЕЗН у процесі навчання іноземної мови з урахуванням можливостей варіювання режимів роботи та форм організації навчального процесу;

2) сферою застосування ЕЗН, яка визначається цілями навчання, для досягнення яких вони можуть бути використані, та колом користувачів, на яких вони орієнтовані;

3) дидактичною ефективністю цих засобів з точки зору їх цільового призначення.

Узагальнюючи вищевикладене, можна зробити висновок, що плануючи заняття із застосуванням ЕЗН, необхідно керуватися педагогічною доцільністю застосування того або іншого методу, а також способом його застосування під час викладання навчального матеріалу. Використання ЕЗН у процесі навчання іноземних мов значно впливає на форми і методи навчання, характер взаємодії між студентом і викладачем і, відповідно, на методику проведення занять в цілому. Разом з тим, ЕЗН не замінюють традиційні методи навчання, а значно підвищують їх ефективність [1]. При методично обґрунтованому застосуванні, ЕЗН стають базою сучасної освіти, що гарантує потрібну якість, варіативність, диференціацію та індивідуалізацію навчально-виховного процесу.

Список використаних джерел

1. Ахмедова А.М. Использование образовательных ресурсов Интернета на уроках физики / А. М. Ахмедова, Е. Ю. Фадеева // Ученые записки института социальных и гуманитарных знаний: материалы V Международной научно-практической конференции «Электронная Казань – 2013» (ИКТ в образовании: технологические, методические и организационные аспекты их использования) часть II. – Казань: Универсум, 2013. – №1 (11). – С.267-273.

2. Глибовець М. М. Формальна модель координаційно-орієнтованої мережі для колаборативної системи навчання / М. М. Глибовець, Д. К. Гломозда // Проблеми програмування . – 2006. – № 2– 3. – С. 402–412.

3. Зими́на О.В. Печатные и электронные учебные издания в современном высшем образовании: Теория, методика, практика / О.В. Зими́на. – М.: изд-во МЭИ, 2003. – 336 с.

4. Карамышева Т.В. Изучение иностранных языков с помощью компьютера. В вопросах и ответах. СПб.: Издательство «Союз», 2001. – 192 с.

5. Панова Е.В. Электронный учебник: преимущества и проблемы использования в учебном процессе / Е. В. Панова // Международная конференция "Библиотеки и Образование" - 2007 «Информационные ресурсы и сервисы открытого образования».

Yefimova Olha, PhD in Pedagogy, Senior lecturer, National Technical University of Ukraine "Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute"

INDIVIDUAL APPROACH TO TEACHING FOREIGN LANGUAGES IN MILITARY INSTITUTIONS

Modern processes of Ukrainian state development, globalization of the society and information technologies development require high-quality solutions to existing problems and search of ways of effective development in all spheres of life. Among the tasks identified as a priority is the implementation of individual approach to learning and implementation of information and communications technologies (ICT) in the educational process. These problems are particularly relevant for the development of the Armed forces of Ukraine. They provide the defense and territorial integrity of the Ukrainian state, therefore, must meet all modern requirements, in particular in the field of information technologies and modern technologies usage.

The new informational stage of society development is especially actual problem of effective use of ICT in the training of highly qualified officers. However, the current state of implementation of ICT in the educational process of higher military educational establishments, especially in the process of teaching humanitarian disciplines, including foreign language, proves its backlog of needs. The introduction and effective application of ICT is the subject of many theoretical and experimental studies of both domestic and foreign authors. In particular, use of means of new information technologies in education revealed in the works of famous scientists such as V. Y. Bykov, G. S. Gurevich, K. Dowling, P. I. Serdyukov, D. Sperling. Individual, differentiated, learner-centered approaches to learning were considered by V. M. Volodko, M. P. Krivko, I. S. Yakimanska and others.

The objectives of individual approach to the learning process are filling the gaps in the initial level of foreign language training, elimination of the new lag that appears; development of intellectual horizon of mental processes and qualities of a cadet, which play a leading role in the mastery of foreign language; formation of individual style of foreign language mastering, which includes the ability of independent work; intensification of the educational process in a foreign language training; stimulation of cadets' educational activity; promotion of foreign language speech activity; creating a positive emotional background of educational process.

We share the views of those researchers, who believe that individual approach to training should be based on the subject of the learner's activity that can learn in the framework of a specific curriculum, which will facilitate the integration and development of his personal qualities. The differentiation of learning can be regarded not only as one of the types or ways of individual learning, but also as a separate educational system. Under the learner-centered education we understand such an organization of educational process that creates conditions for keeping and development of individual-typological peculiarities of each cadet, his creative, intellectual, communicative and other abilities, allows him to move his own educational trajectory and makes it possible to present and realize his potential cognitive abilities and individual qualities in the process of foreign languages learning.

Practical implementation of learner-centered learning is focused on the humanization of relations between participants of educational process, based on teaching and learning specific academic subjects, the peculiarities of future officers life and is aimed on the development of individual cadets for their successful implementation in educational and professional activity. We consider information and telecommunications technologies in education as a set of fundamentally new means and methods of data processing that are integral to technological systems that ensure collection, storage, processing, transfer and presentation of information necessary for the teaching process by means of computer and telecommunications technology, local and global information networks. The analysis of innovations in educational theory and practice gives reasons to believe that the possibilities of ICT (multimedia, hypertext, hypermedia, virtual reality, Internet technology, etc.) are such that allow you to implement individual approach to foreign language training in institutes.

Thus, we have identified that to improve the effectiveness of training in institutes by means of ICT, it is necessary to use the basic factors of education intensification comprehensively: to increase focus, motivation and interest in educational activities, increase informative capacity of classes and complexity of tasks, accelerate the pace of educational actions, intensify educational-cognitive activity of cadets, improve the forms of educational activities organization, develop skills of self-education and self-evaluation, intensify training activities of the teacher.

Список використаних джерел

1. Пометун О.І., Пироженко Л.В. Сучасний урок: Інтерактивні технології навчання: наук.-метод. посіб. / О. І. Пометун,

Л.В. Пироженко; за ред. О. І. Пометун. – К.: Видавництво А. С. – К. – 2004. – 192 с.

2. Таушан Д. В. До питання розробки та використання спеціалізованого програмного забезпечення у процесі навчання англійської мови / Д. В. Таушан / Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету. Серія: Педагогіка. – 2003. – №1. – С.128-133.

3. Warschauer M. E-mail for English Teachers. Bringing the Internet and Computer Learning Networks into the Language Classroom. / M. Warschauer / TESOL, Alexandria, Virginia. – 1995. – 41-42 p.

ЗМІСТ

Вступне слово

<i>Чернєй В. В.</i>	3
---------------------------	---

Науковів доповіді

Богущий В. М.

ПІДГОТОВЛЕНІСТЬ ВИКЛАДАЧІВ ДО ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	5
--	---

Vasylenko O.

USING GROUP LEARNING IN ADULT EDUCATION	6
---	---

Гавриленко К.М.

ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ПРОФЕСІЙНИЙ МІЖКУЛЬТУРНИЙ КОМУНІКАЦІЇ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ	9
---	---

Гайдученко А.Г.

ЛІНГВІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛІЙСЬКОЇ СМС-МОВИ	12
---	----

Галдецька І.Г.

ВПРОВАДЖЕННЯ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	15
---	----

Garmash S.

ESP-TRAINING IN THE FRAMEWORK OF GLOBALIZATION PROCESS	18
---	----

Горбач О.В.

МОДЕЛІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИМ МОВАМ У НЕМОВНОМУ ВУЗІ	20
---	----

Драмарецька Л.Б.

МЕТОД АНАЛІЗУ СИТУАЦІЇ В НАВЧАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ	23
---	----

Жицкая С. А.

СОВРЕМЕННЫЕ ПОДХОДЫ К КОНТРОЛЮ УРОВНЯ СФОРМИРОВАННОСТИ ИНОЯЗЫЧНОЙ КОММУНИКАТИВНОЙ КОМПЕТЕНЦИИ КУРСАНТОВ ВВУЗ	26
--	----

Жук Н.А.

ПСИХОЛОГО – ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ОСВІТНЬО-
ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ КУРСАНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ
ЗАКЛАДІВ СИСТЕМИ МВС 28

KNODEL L.V.

CIVIC EDUCATION IN UKRAINE 31

Ковальова Т. О.

ПРО ВИКОРИСТАННЯ ВІДЕОМАТЕРІАЛІВ НА ЗАНЯТТЯХ З
ІНОЗЕМНОЇ МОВИ З КУРСАНТАМИ 36

Комарницька О. І. Чистякова О. С.

ВИКОРИСТАННЯ МОБІЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ З МЕТОЮ
РОЗВИТКУ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ КУРСАНТІВ І
СТУДЕНТІВ..... 39

Крайова О.В.

ADVANTAGES AND DISADVANTAGES OF USING AUTHENTIC
VIDEOS 41

Кукалов М. С.

ВРАХУВАННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ВЕРБАЛЬНОГО
ТА НЕВЕРБАЛЬНОГО ІНТЕЛЕКТУ КУРСАНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ
ІНОЗЕМНОЇ МОВИ 43

Литвиненко Я. В.

ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ МАГІСТРАМИ
ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ЮРИДИЧНОГО
СПРЯМУВАННЯ 46

Lopatinskaia I.

NEEDS IN ENGLISH LISTENING AND SPEAKING SKILLS FOR
FUTURE POLICE OFFICERS 48

Loputko O.

PROFESSIONAL COMPETENCE OF THE LEGAL TRANSLATOR ... 51

Марцофей І. С.

ГРА ЯК ЕФЕКТИВНИЙ МЕТОД НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНІЙ МОВІ.. 53

Марченко І. В.

СПИСУВАННЯ ЯК ВИД НАВЧАЛЬНО-ТРЕНУВАЛЬНИХ ВПРАВ У ПРАКТИЦІ НАВЧАННЯ УСНОГО МОВЛЕННЯ 55

Маслун А. О.

ВИКОРИСТАННЯ ІГРОВИХ ВПРАВ ПІД ЧАС ПРАКТИКИ ГОВОРІННЯ 58

Могилевська В. А.

BENEFITS OF TECHNOLOGY USE IN ENGLISH FOR SPECIFIC PURPOSES 61

Попутняк А. Е.

ОСОБЛИВОСТІ МІЖОСОБИСТІСНИХ ВІДНОСИН У НАВЧАЛЬНІЙ ГРУПІ КУРСАНТІВ-ПЕРШОКУРСНИКІВ 65

П'янківська Л. В.

ЖИТТЄСТІЙКІСТЬ – ОСНОВА ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я КУРСАНТА 68

Романов І. І.

«НАОЧНІСТЬ» У ФОРМУВАННІ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ КУРСАНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ 70

Романюк О. М.

ПРОЦЕС АДАПТАЦІЇ МОЛОДИХ ВИКЛАДАЧІВ ДО ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ СИСТЕМИ МВС ЯК БЕЗПОСЕРЕДНІЙ ФАКТОР ВПЛИВУ НА ЯКІСТЬ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 73

Sadkovska V.

VARIETY IN ESP LESSON PLANNING 76

Скриник Л. М., Скриник М. В.

РОЛЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ КУРСАНТІВ З МЕДІА ПРЕЗЕНТАЦІЙ ЩОДО РОЗВИТКУ МОВНОЇ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ 78

Sokyrska O.

MODERN TRENDS IN ENGLISH LANGUAGE TEACHING 82

Супрун Д. М.

ЗАПРОВАДЖЕННЯ ТРАНСДИСЦИПЛІНАРНОГО СПЕЦКУРСУ ЯК
СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПСИХОЛОГІВ
ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ 83

Уваркіна О.В., Мозгова Г.П., Уваркіна К.М.

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ АДАПТАЦІЇ
СТУДЕНТІВ (КУРСАНТІВ) ДО ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ 87

Харчук Н.Р.

ІНШОМОВНА КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ
ЗАСОБАМИ ЧИТАННЯ АВТЕНТИЧНИХ ТЕКСТІВ В АСПЕКТІ
ОВОЛОДІННЯ ФАХОМ 90

Шемякіна Н. В.

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ 94

Yefimova O.

INDIVIDUAL APPROACH TO TEACHING FOREIGN LANGUAGES
IN MILITARY INSTITUTIONS 97

Наукове видання

ІНШОМОВНА ПІДГОТОВКА ПРАЦІВНИКІВ ПРАВООХОРОННИХ
ОРГАНІВ
ТА ФАХІВЦІВ ІЗ ПРАВА

Матеріали
VII Міжвузівської науково-практичної інтернет-конференції
(Київ, 25 травня 2017 року)

Комп'ютерна верстка *В. В. Корольчук*

Підписано до друку 02.02.2017. Формат 60х84/16. Папір офсетний.

Обл.-вид. арк. 9,0. Ум. друк. арк. 8,37.

Тираж 25 прим.
